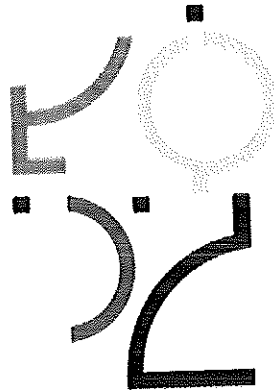

Druk Nr 89/2015
Projekt z dnia 26 marca 2015.

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi
za rok 2014**

Spis treści

Wstęp	5
Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych	6
CZĘŚĆ I Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej	10
1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi	10
1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny	10
1.2. Powody przyznania pomocy	10
1.3. System świadczeń	11
1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne	12
1.5. Realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	12
1.6. „Apteka Komunalna”	14
1.7. Wynagrodzenia dla opiekunów prawnych	14
2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym	15
2.1. Usługi opiekuńcze	15
2.2. Dzielne domy pomocy społecznej	15
2.3. Domy pomocy społecznej	16
2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	19
2.5. Orzekanie o niepełnosprawności	21
3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom	23
3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	23
3.2. Środowiskowe domy samopomocy	23
3.3. Klub samopomocy	24
3.4. Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi	24
3.5. Dzielne domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych	25
4. Pomoc osobom bezdomnym	25
4.1. Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie)	25
4.2. Mieszkania readaptacyjne	27
4.3. Świetlica dla osób bezdomnych	27
4.4. Program osłonowy „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”	27
4.5. Punkty Pomocy Charytatywnej	28
4.6. Streetworking	28
5. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu	29
5.1. Bank Żywności	29
5.2. Hostel dla osób uzależnionych od alkoholu	29
6. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych	30
6.1. Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny	30
6.2. Program reintegracji zawodowej	30
6.3. Programy reintegracji społecznej	30
7. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	31
8. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	32
8.1. Działania podejmowane w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie	32
8.2. Dane dotyczące działań podjętych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie	34
8.3. Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	34

8.4.	Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy	34
8.5.	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	35
9.	Pomoc repatriantom	36
10.	Pomoc cudzoziemcom	36
11.	Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni	37
12.	Praca socjalna	37
12.1.	Praca socjalna na rzecz społeczności lokalnej	37
12.1.1.	Grupa Wspierania Rodziców Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne	37
12.1.2.	Koło Nr 12 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Tatarak”	38
12.1.3.	Klub „Igielka”	38
12.1.4.	Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików	38
12.1.5.	Grupa TAI CHI	38
12.1.6.	Inne działania w ramach pracy socjalnej na rzecz społeczności lokalnej	39
CZĘŚĆ II Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej		40
1.	Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny	40
1.1.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa	40
1.2.	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	41
1.3.	Tworzenie możliwości i finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny	42
1.4.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci	42
1.5.	Inne zadania realizowane na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	44
1.5.1.	Programy realizowane na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej	44
1.5.2.	Programy wspierające z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	44
2.	Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej	45
2.1.	Powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej	45
2.2.	Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	45
2.2.1.	Zapewnienie dzieciom pieczy w formie rodzinnej	46
2.2.2.	Dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej	47
2.2.3.	Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej	47
2.2.4.	Dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo - wychowawcze	49
2.2.5.	Współpraca placówek z wolontariuszami	49
2.3.	Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form pieczy zastępczej	50
2.3.1.	Działania na rzecz promowania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego	50
2.3.2.	Działania na rzecz wspierania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego	51
2.3.3.	Dodatkowe działania podjęte i realizowane w 2014 r. przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	52
2.4.	Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin pomocowych	54
2.5.	Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej	55
2.5.1.	Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych	55
2.5.2.	Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	55
2.6.	Organizowanie szkoleń	57

2.6.1.	Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	57
2.6.2.	Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych	57
2.7.	Prowadzenie rejestru danych dotyczącego rodzinnych form pieczy zastępczej	57
2.8.	Wydatki związane z realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej	58
2.8.1.	Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach rodzinnych	58
2.8.2.	Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych	58
2.8.3.	Wydatki związane z przyznawaniem pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą	59
2.8.4.	Wydatki dotyczące szkoleń	59
2.8.5.	Wydatki związane z obsługą systemu pieczy zastępczej	59
CZĘŚĆ III		60
1.	Działania na rzecz włączenia społecznego	60
1.1.	Projekt systemowy „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”	60
1.2.	Kluby Integracji Społecznej	61
1.3.	Prace społecznie użyteczne	62
1.4.	Centrum Integracji Społecznej	63
CZĘŚĆ IV		64
1.	Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego	64
1.1.	Budżet obywatelski	64
1.1.1.	Prowadzenie Banku Żywności w Łodzi	64
1.1.2.	Dzienne domy pomocy społecznej	64
1.2.	Zadania realizowane w ramach algorytmu	65
CZĘŚĆ V		66
1.	Współdziałanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z podmiotami niepublicznymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej	66
CZĘŚĆ VI		69
1.	Kontrole merytoryczno-finansowe	69
1.1.	Kontrole wewnętrzne	69
1.2.	Kontrole zewnętrzne	71
2.	Struktura organizacyjna i zatrudnienie	72
2.1.	Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	72
2.2.	Obsługa organizacyjna	73
2.3.	Zatrudnienie	73
2.4.	Specjaliści zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi	73
2.5.	Podnoszenie kwalifikacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	74
3.	Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 roku	75
4.	Graficzna struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 roku	84
5.	Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na 2015 rok	85

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi jest samodzielną jednostką organizacyjną Miasta powołaną uchwałą Nr VI/84/90 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 12 grudnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi jest organizatorem, koordynatorem i wykonawcą zadań podejmowanych na rzecz mieszkańców Miasta, określonych w przepisach prawa, a w szczególności w ustawach:

- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163),
- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.),
- z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.),
- z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.),
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121),
- z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375 ze zm.),
- z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149),
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.),
- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124),
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
- z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2014, poz. 1392),
- z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 ze zm).

Zadania wynikające z wyżej wymienionych ustaw Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w ramach działalności własnej oraz za pośrednictwem innych podmiotów – w oparciu o zawarte umowy.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Struktura wydatków w zakresie realizowanych zadań ustawowych

Środki finansowe na realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zadania z zakresu pomocy społecznej pochodziły z budżetu Miasta i dotacji rządowych. Realizowane zadania podzielone były na zadania własne (gminy i powiatu) oraz zadania zlecone (gminie i powiatowi).

W 2014 roku wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na realizację zadań własnych i zleconych wyniosły łącznie 292 044 354,86 zł, w tym:

- 153 911 369,16 zł - wydatkowano na zadania własne gminy,
- 5 888 634,71 zł wydatkowano na zadania zlecone gminie,
- 123 908 857,73 zł - wydatkowano na zadania własne powiatu,
- 2 628 385,82 zł wydatkowano na zadania zlecone powiatowi,
- 5 707 107,44 zł wydatkowano na zadania realizowane na podstawie zawartych porozumień.

Wydatkowano również kwotę 13 612 817,75 zł pochodzącą z funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Struktura wydatków

1. Świadczenia na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Miasta

Na pomoc w formie świadczeń wydatkowano ogółem 84 082 565,45 zł.

Na kwotę tę składały się zasiłki celowe, okresowe, stałe i inne określone w ustawie o pomocy społecznej, pomoc udzielona w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, posiłki w jadalniach i kuchniach społecznych, zasiłki celowe wypłacone w ramach „Apteki Komunalnej”, świadczenia w postaci składki na ubezpieczenie zdrowotne i wynagrodzenia dla opiekunów prawnych oraz koszty pogrzebów. W kwocie tej mieściły się również koszty związane z dystrybucją świadczeń.

2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Na pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym wydatkowano ogółem 106 384 571,67 zł, w tym na:

- realizację usług opiekuńczych – 11 535 027,00 zł,
- prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej – 6 806 274,10 zł,
- prowadzenie domów pomocy społecznej – 72 098 785,89 zł,
- rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych – 10 966 426,00 zł (w tym środki Miasta 543 205,00 zł),
- realizację programu „Aktywny samorząd” – 3 189 596,75 zł,
- Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – 1 788 461,93 zł.

3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

Na pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom wydatkowano ogółem 8 874 611,95 zł, w tym na:

- realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 472 542,00 zł,
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy i klubu samopomocy – 4 964 476,27 zł,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 564 147,00 zł,
- prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych – 2 873 446,68 zł.

4. Pomoc osobom bezdomnym

Na pomoc osobom bezdomnym wydatkowano ogółem 2 444 635,77 zł.

Wydatki związane z udzielaniem pomocy bezdomnym przeznaczone były na:

- prowadzenie schronisk, noclegowni, mieszkań readaptacyjnych, świetlicy dla bezdomnych – 2 377 837,77 zł,
- realizację programu osłonowego „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących” – 39 798,00 zł,
- prowadzenie Punktów Pomocy Charytatywnej – 27 000,00 zł.

5. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu

Na pomoc osobom uzależnionym od alkoholu wydatkowano ogółem 100 000,00 zł.

W skład wydatków poniesionych na pomoc osobom uzależnionym od alkoholu wchodziło:

- prowadzenie Banku Żywności – 50 000,00 zł,
- prowadzenie hostelu dla osób uzależnionych od alkoholu – 50 000,00 zł.

6. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych

Na pomoc osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych wydatkowano ogółem 110 000,00 zł.

Wydatki na pomoc uzależnionym od środków psychoaktywnych poniesione zostały z tytułu:

- prowadzenia Ośrodka Rehabilitacyjno-Readaptacyjnego (hostelu) – 80 000,00 zł,
- realizacji programu reintegracji zawodowej osób uzależnionych – 16 000,00 zł,
- realizacji programów reintegracji społecznej osób uzależnionych – 14 000,00 zł.

7. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

Na pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej wydatkowano kwotę 202 460,06 zł.

8. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Na pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wydatkowano ogółem 639 188,85 zł, w tym:

- koszty koordynacji działań Zespołu Interdyscyplinarnego 15 747,05 zł,
- koszty prowadzenia specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie – 336 020,00 zł,
- koszty prowadzenia domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – 287 421,80 zł.

9. Pomoc repatriantom

Na pomoc repatriantom w ramach realizacji zadania „Pomoc dla repatriantów” w związku z programem „RODAK” wydatkowano 128 117,49 zł, w tym:

- na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych – 88 518,53 zł,
- na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Prezydenta Miasta Łodzi – 39 598,96 zł.

10. Pomoc cudzoziemcom

Na pomoc cudzoziemcom realizowaną w formie świadczeń pieniężnych wypłacanych w ramach realizowanych Indywidualnych Programów Integracji wydatkowano ogółem kwotę 95 612,00 zł.

11. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni

Wydatki związane z wydawaniem decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wyniosły 69 419,00 zł.

12. Zadania z zakresu wspierania rodziny

Na zadania z zakresu wspierania rodziny wydatkowano ogółem 3 519 582,04 zł, w tym na:

- prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa i warsztaty z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych – 304 492,00 zł,
- wspieranie rodziny przez asystentów rodziny oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną – 1 147 790,04 zł,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego – 2 067 300,00 zł.

13. Zadania z zakresu pieczy zastępczej

Na zadania z zakresu pieczy zastępczej wydatkowano ogółem 53 293 992,39 zł, w tym na:

- wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej – 18 094 390,39 zł,
- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych – 35 199 602,00 zł.

14. Pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą

Wydatki związane z realizacją pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą wyniosły 2 999 114,74 zł.

15. Działania na rzecz włączenia społecznego

Na działania na rzecz włączenia społecznego wydatkowano ogółem 5 461 042,96 zł, z tego na:

- realizację projektu systemowego „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi” – 5 095 714,56 zł (w tym wkład własny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi - 501 560,54 zł),
- aktywizację zawodową uczestników Klubów Integracji Społecznej – 240 808,40 zł,
- prowadzenie Centrum Integracji Społecznej – 124 520,00 zł.

16. Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego

Wydatki związane z realizacją budżetu obywatelskiego oraz zadań realizowanych w ramach algorytmu wyniosły 311 395,24 zł.

17. Wydatki związane z utrzymaniem Ośrodka

Wydatki związane z utrzymaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 r. wyniosły ogółem 36 940 863,00 zł.

Strukturę wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w okresie od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. z podziałem na rodzaje zadań zawarto w CZĘŚCI VI pkt 3 *Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 r.* (w tabeli nie wykazano środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych).

CZĘŚĆ I

Zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej

1. Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi

1.1. Klienci pomocy społecznej korzystający z systemu świadczeń wspomagających osoby i rodziny

W roku 2014 z pomocy w formie świadczeń udzielonych na podstawie decyzji administracyjnych, korzystało ogółem 24 708 rodzin (43 771 osób w rodzinach). Porównując liczbę osób w rodzinach objętych pomocą do liczby mieszkańców Łodzi (wg danych GUS na dzień 30.09.2014 r. liczba mieszkańców Łodzi wynosiła 707 504 osoby) świadczenia otrzymało 6,19% łodzian.

Najliczniejszą grupę klientów, którym udzielono wsparcia były środowiska jednoosobowe (osoby samotne lub samotnie gospodarujące) oraz rodziny z dziećmi. Liczną grupę stanowili również emeryci i renciści.

1.2. Powody przyznania pomocy

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych. Przyczyną braku możliwości były występujące w środowiskach dysfunkcje wynikające między innymi ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy czy uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

TABELA Nr 1

Rozkład dysfunkcji występujących w środowiskach objętych pomocą w 2014 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	14 055	26 541
sieroctwo	23	39
bezdomność	681	846
potrzeba ochrony macierzyństwa	1 971	7 361
bezrobocie	15 486	31 585
niepełnosprawność	9 457	13 913
długotrwała lub ciężka choroba	12 160	18 278

bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4 447	12 582
przemoc w rodzinie	103	259
alkoholizm	1 162	1 636
narkomania	130	179
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	494	657
trudności w integracji osób, które otrzymały ochronę uzupełniającą	17	37
zdarzenie losowe	94	149
sytuacja kryzysowa	3	9

Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznano pomoc były: bezrobocie (62,68% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej), ubóstwo (56,88%) i długotrwała lub ciężka choroba (49,21 %).

1.3. System świadczeń

Pomoc mieszkańcom Miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby np. na zakup żywności, odzieży, opału, leków i inne).

TABELA Nr 2

Szczegółowy wykaz świadczeń zrealizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 r.

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
zasiłki stałe	24 470 288,35	5 709	56 380	434,02
zasiłki okresowe	35 832 806,53	16 909	126 690	282,84
pomoc w formie posiłku	5 858 019,56	8 535	1 113 518 1/	5,26
zasiłki celowe ^{2/}	14 749 592,96	17 460	131 837	111,88
sprawienie pochówku	991 745,74	299	299	3 316,87

zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	23 350,00	38	38	614,47
bilety kredytowane	1 081,50	23	24	45,06
razem	81 926 884,64	x	x	x

^{1/} Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

^{2/} W pozycji „Zasiłki celowe” wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach projektu „Apteka Komunalna” oraz projektu systemowego „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”.

1.4. Opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w szczególności: 4 795 osobom pobierającym zasiłek stały, 56 osobom objętym indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej oraz 1 osobie realizującej kontrakt socjalny w wyniku zastosowania procedury, o której mowa w art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.). W 2014 r. ww. grupom klientów opłacono 48 432 składki na ogólną kwotę 2 001 786,16 zł.

Dodatkowo w 2014 r. MOPS opłacał składki 3 dzieciom przebywającym w Domu Pomocy Społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu (36 składek o wartości 1 684,80 zł) oraz 2 osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, objętym indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej (11 składek o wartości 497,60 zł).

1.5. Realizacja wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

W roku 2014 kontynuowano realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyjętego uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1024).

W 2014 roku na realizację programu wydatkowano ogółem 18 081 001,31 zł z czego 4 616 740,18 zł, (tj. 25,53 %) pochodziło z budżetu gminy, a 13 464 261,13 zł (tj. 74,47 %) z budżetu państwa.

W ramach programu udzielano wsparcia w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego) na zakup posiłku lub żywności.

Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci i uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej (posiłki spożywano w żłobkach, przedszkolach i szkołach) oraz osoby dorosłe (posiłki spożywano w jadalniach i kuchniach społecznych).

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku. Posiłki realizowano na podstawie przeprowadzonych rodzinnych wywiadów środowiskowych i wydanych decyzji administracyjnych.

W przypadku uczniów oraz dzieci w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu, ustawodawca przewidział możliwość objęcia pomocą bez konieczności ustalania sytuacji rodzinnej, tj. bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego – decyzję o skorzystaniu z posiłku podejmował dyrektor placówki oświatowej. W 2014 r. tego rodzaju pomocą objęto 135 dzieci, wydano 4 678 posiłków o wartości 23 887,70 zł.

TABELA Nr 3

Wykaz świadczeń zrealizowanych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Rodzaj świadczenia	Kwota (w zł)	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba świadczeń *	Średnia wysokość świadczenia (w zł)
posiłki	5 858 019,56	8 535	1 113 518	5,26
- w tym: posiłki dla dzieci	4 756 332,61	7 695	895 295	5,31
zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	12 222 981,75	15 961	110 551	110,56
razem	18 081 001,31	24 496	x	x

* W przypadku pomocy w formie posiłku liczba świadczeń równa jest liczbie spożytych posiłków.

Środki na realizację programu zostały wykazane w TABELI Nr 2 „Szczegółowy wykaz świadczeń zrealizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 r.” – w pozycjach „pomoc w formie posiłku” oraz „zasiłki celowe”.

Pomoc w formie posiłków dla osób dorosłych realizowana była w jadalniach i kuchniach społecznych, finansowanych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Osoby i rodziny, w których występował problem uzależnienia od alkoholu korzystały z jadalni i kuchni społecznych usytuowanych w różnych punktach Miasta, prowadzonych przez 4 podmioty niepubliczne:

- Caritas Archidiecezji Łódzkiej – prowadził Kuchnię Społeczną przy ul. Gdańskiej 111,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej – prowadził Jadalnię przy ul. Żeromskiego 54,
- Centrum Służby Rodzinie – prowadziło Kuchnię Społeczną przy ul. Broniewskiego 1a,
- Konwent Bonifratrów – prowadził Jadalnię przy ul. Kosynierów Gdyńskich 61a.

W 2014 r. kuchnie i jadalnie zapewniały od poniedziałku do piątku gorące posiłki oraz wydawały suchy prowiant na dni wolne od pracy.

Z pomocy żywnościowej w jadalniach i kuchniach społecznych korzystały łącznie 862 osoby - klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

Wydatki na prowadzenie jadalni i kuchni społecznych w 2014 r. wyniosły ogółem 1 120 720,10 zł, i została uwzględniona w TABELI Nr 3 „Wykaz świadczeń zrealizowanych w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - w pozycji „posiłki”.

1.6. „Apteka Komunalna”

Program „Apteka Komunalna” skierowany był do najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w niezbędne leki i środki opatrunkowe. W programie uczestniczyły przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kwalifikujące się do pomocy społecznej w formie zasiłku celowego.

Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych przyznawana była na zasadach ogólnych określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pomoc na leki i materiały opatrunkowe przyznawana była w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych i wypłacana bezpośrednio klientom Ośrodka. W omawianym okresie z tej formy pomocy skorzystały 3 652 osoby, a wartość zrealizowanych świadczeń wyniosła 604 741,38 zł.

Środki na realizację programu zostały wykazane w TABELI Nr 2 „Szczegółowy wykaz świadczeń zrealizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 r.” – w pozycji „zasiłki celowe”.

1.7. Wynagrodzenia dla opiekunów prawnych

W ramach zadań z zakresu administracji rządowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi wypłacał na podstawie postanowień sądu wynagrodzenia dla opiekunów prawnych za sprawowanie opieki.

W 2014 r. wypłacono 1 546 świadczeń 95 opiekunom prawnym za sprawowanie opieki.

Koszt zadania wraz z obsługą wyniósł w 2014 r. – 382 197,44 zł.

2. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

2.1. Usługi opiekuńcze

Realizatorami usług opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby, będących klientami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, świadczonych w miejscu zamieszkania, były w 2014 r. następujące podmioty niepubliczne:

- 1) Polski Czerwony Krzyż Łódzki Zarząd Okręgowy z siedzibą przy ul. Piotrkowskiej 203/205,
- 2) Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi, z siedzibą przy ul. Wólczańskiej 217/219,
- 3) Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów z siedzibą przy ul. Nawrot 27,
- 4) Fundacja Pomocy Niepełnosprawnym „Okaż Serce” z siedzibą przy ul. Narutowicza 114.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania było skierowane do osób samotnych, które ze względu na wiek, chorobę lub inne przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej klienta.

Na terenie Miasta realizowana była także pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych, kierowana do osób wymagających - z uwagi na rodzaj niepełnosprawności - specjalistycznej opieki.

W 2014 r. zadanie realizowały:

- 1) Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów w Łodzi z siedzibą w Łodzi przy ul. Kosynierów Gdyńskich 61 A,
 - 2) Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych z siedzibą w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22.
- Specjalistyczne usługi opiekuńcze skierowane były do osób, które ze względu na wiek chorobę lub inne przyczyny wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Specjalistyczne usługi dostosowane były do szczególnych potrzeb klientów MOPS, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2014 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ilości 990 019 godzin skorzystało 3 714 osób na kwotę 11 535 027,00 zł, w tym 11 639 godzin stanowiły specjalistyczne usługi opiekuńcze, z których skorzystało 70 osób na kwotę 207 920,00 zł.

2.2. Dienne domy pomocy społecznej

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia w organizacji życia codziennego korzystały z funkcjonujących na terenie Miasta dziennych domów pomocy społecznej (zwanym Domami Dziennego Pobytu).

Placówki te prowadzone były przez Miasto (17 miejskich Domów Dziennego Pobytu usytuowanych było w strukturach organizacyjnych Wydziałów Pracy Środowiskowej MOPS

i 1 w strukturze Domu Pomocy Społecznej) oraz przez podmiot niepubliczny (2 Domy Dziennego Pobytu prowadzone były przez Caritas Archidiecezji Łódzkiej w siedzibach przy ul. Gdańskiej 111 i ul. Czarnieckiego 4).

TABELA Nr 4

Podmiot prowadzący	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba korzystających (narastająco)
Miasto (MOPS)	18	830	1 049
Podmiot niepubliczny	2	100	105
Razem	20	930	1 154

Placówki zapewniały klientom posiłki, zajęcia wspierająco - rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, aktywne formy spędzania czasu, zajęcia o charakterze kulturalno-edukacyjnym itp.

Wydatki związane z prowadzeniem dziennych domów pomocy społecznej stanowiły ogółem 6 806 274,10 zł, w tym 6 647 790,10 zł (placówki publiczne) i 158 484,00 zł (placówki niepubliczne).

Ponadto w 2014 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Wykluczeniu Cyfrowemu Seniorów na lata 2014 – 2016 podjęto następujące działania na rzecz seniorów:

- doposażono publiczne domy dziennego pobytu w sprzęt komputerowy, łącznie 38 szt. laptopów,
- zainstalowano łącza internetowe we wszystkich domach dziennego pobytu,
- przeszkolono 174 seniorów – uczestników domów – w zakresie praktycznego wykorzystania Internetu i technik informatycznych,
- zorganizowano szkolenie dla liderów zajęć komputerowych wyłonionych spośród seniorów,
- zakupiono podręczniki dostosowane do potrzeb seniorów, praktycznej nauki obsługi komputera i Internetu i przekazano je do publicznych domów dziennego pobytu,
- przeprowadzono akcje informacyjne promujące wykorzystanie technik informatycznych wśród seniorów – imprezę okolicznościową, w trakcie której seniorzy z różnych domów łączyli się za pośrednictwem komunikatora Skype oraz zorganizowano dwudniową konferencję dla 200 seniorów rekrutowanych spośród uczestników domów dziennego pobytu oraz Centrów Aktywnego Seniora na temat wykorzystania technik informatycznych.

2.3. Domy pomocy społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadanie polegające na kierowaniu, umieszczaniu i ustalaniu odpłatności za pobyt mieszkańców Miasta w domach pomocy społecznej.

W 2014 roku w Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, z tego 13 domów pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Łódź i 2 prowadzone na zlecenia Miasta przez podmioty niepubliczne.

Placówki te (łącznie) do października 2014 r. dysponowały 1 999 miejscami dla pensjonariuszy, od listopada 2014 r. – 2 008 miejscami.

TABELA Nr 5

Domy pomocy społecznej według typów i podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek wg stanu na dzień 31.12.2014 r.		Liczba miejsc organizacyjnych wg stanu na dzień 31.12.2014 r.		Liczba osób przebywających (narastająco)	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
dla osób przewlekle psychicznie chorych	2	1	289	116	316	129
dla osób przewlekle somatycznie chorych	3	0	829	0	1 044	-
dla osób somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku	2	0	200	0	238	-
dla osób w podeszłym wieku	4	0	337	0	396	-
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	2	0	227	0	236	-
dla mężczyzn niepełnosprawnych intelektualnie	0	1	0	10	-	10
razem	13	2	1 882	126	2 230	139
	15		2 008		2 369	

W ciągu roku w łódzkich domach pomocy społecznej rotacyjnie przebywało 2 369 mieszkańców.

W 2014 r. w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim rotacyjnie przebywało 157 mieszkańców Łodzi.

Domy prowadzone przez podmioty niepubliczne:

- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP NP im. bł. E. Bojanowskiego – Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kosynierów Gdyńskich 20 (dla osób przewlekle psychicznie chorych – 116 miejsc),
- Fundacja im. św. Brata Alberta – Dom Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Helenówek 7 (dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn – 10 miejsc).

W 2014 r. z domów pomocy społecznej prowadzonych przez wyżej wymienione podmioty skorzystało łącznie 139 osób.

Domy pomocy społecznej, zgodnie z założeniami, miały za zadanie zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych, opiekuńczych, edukacyjnych, społecznych i religijnych przebywających w nich podopiecznych, przy uwzględnieniu wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Placówki zapewniały, oprócz miejsca zamieszkania, wyżywienia i odzieży, także opiekę, pielęgnację i pomoc w podstawowych czynnościach życiowych. Świadczyły usługi wspomagające, polegające na prowadzeniu terapii zajęciowej, podnoszeniu sprawności, a także zaspokajaniu potrzeb religijnych i kulturalnych, utrzymaniu i rozwijaniu przez podopiecznych kontaktów z rodziną i środowiskiem. W przypadku dzieci placówki świadczyły również usługi w zakresie potrzeb edukacyjnych. Podopieczni mieli możliwość nauki i uczestnictwa w zajęciach rewalidacyjnych. Istotną metodą edukacyjną było uczenie i wychowanie przez doświadczenie życiowe.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r. w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało 1 970 osób, w tym:

- 1 844 osoby w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Miasto Łódź,
- 126 osób w domach pomocy społecznej prowadzonych na zlecenie Miasta Łódź.

Z uwagi na strukturę wieku mieszkańców Łodzi, zapotrzebowanie na miejsca w placówkach jest bardzo duże, w szczególności w domach dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz przewlekle psychicznie chorych.

TABELA Nr 6

Liczba osób oczekujących na umieszczenie w łódzkich domach pomocy społecznej według typów domów – stan na dzień 31.12.2014 r.

Typ placówki	Liczba osób oczekujących
domy pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku	143
domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	577
domy pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób w podeszłym wieku	15
domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych	318
dom pomocy społecznej dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn	8
domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	12
razem	1 073

Spośród oczekujących na umieszczenie w łódzkich domach pomocy społecznej największy odsetek – prawie 50% stanowiły osoby oczekujące na umieszczenie w placówkach dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Wydatki związane z prowadzeniem łódzkich domów pomocy społecznej wraz z inwestycjami wyniosły łącznie w 2014 r. 72 098 785,89 zł.

2.4. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej realizował Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Realizowane zadania to:

- dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zakupów przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego,
- dofinansowanie osobom niepełnosprawnym pokrycia kosztów usuwania barier technicznych, architektonicznych oraz w komunikowaniu się,
- dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie kosztów organizacji zajęć i imprez sportowych, kulturalnych i rekreacyjnych,
- finansowanie i nadzór nad działalnością warsztatów terapii zajęciowej,
- realizacja programu „Aktywny samorząd”.

Środki na realizację zadań pochodziły z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Miasta (Miasto dofinansowało koszty funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej).

W 2014 r. wydatki poniesione na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych oraz na realizację programu pilotażowego „Aktywny samorząd” wyniosły ogółem 14 156 022,75 zł, w tym 13 612 817,75 zł pochodziło ze środków PFRON i 543 205,00 zł ze środków Miasta.

W 2014 r. ze świadczeń zrealizowanych przez Zespół skorzystało ogółem 5 637 mieszkańców Łodzi, w tym:

- 1 174 osoby otrzymały dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych,
- 2 855 osób otrzymało dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych (łóżka rehabilitacyjne, rowery rehabilitacyjne, aparaty słuchowe, urządzenia do światłolecznictwa, protezy, buty ortopedyczne, cewniki, inhalatory, pieluchomajtki itp.),
- 530 osób otrzymało dofinansowanie do kosztów likwidacji barier architektonicznych (adaptacja łazienek i toalet, poszerzanie ościeżnic wejściowych, instalowanie pochylni dla wózków inwalidzkich, montaż podnośników, montaż uchwytów itp.) oraz dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych (zakup komputerów i oprogramowania, sprzętu nagłaśniającego, wymiana kuchenek gazowych na elektryczne itp.),
- 37 organizacji pozarządowych otrzymało dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w imprezach kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych dofinansowanych ze środków PFRON,
- 296 osób uczestniczyło w 9 warsztatach terapii zajęciowej na terenie Łodzi oraz 39 niepełnosprawnych łódzian uczestniczyło w warsztatach terapii zajęciowej działających na terenie Zgierza i Pabianic,
- 706 osób otrzymało dofinansowanie w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

TABELA Nr 7

Podział środków na realizację poszczególnych zadań w 2014 r.

Rodzaj świadczenia	2014 r.	
	Liczba beneficjentów	Kwota (w zł)
dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem	1 174	1 505 389
w tym : - dorośli	802	896 067
- dzieci	372	609 322
dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych	2 855	2 991 522
dofinansowanie do zakupu sprzętu umożliwiającego pokonywanie barier w komunikowaniu się oraz barier technicznych	399	431 153
dofinansowania kosztów likwidacji barier architektonicznych	131	1 050 638
dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki	37	132 718
uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	296	4 855 006*
razem	4 892	10 966 426

*Koszt warsztatów terapii zajęciowej w 2014 r. stanowił kwotę 4 855 006 zł, w tym: środki PFRON 4 311 801 zł, środki Miasta 543 205 zł, w tym kwota 82 200 zł wynikająca z podpisanych między powiatami porozumień dotyczących WTZ.

W 2014 roku po raz kolejny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował program „Aktywny samorząd” adresowany do osób niepełnosprawnych. Głównym celem programu było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym oraz w dostępie do edukacji.

W sumie w roku ubiegłym do MOPS wpłynęło 785 wniosków dotyczących tego programu we wszystkich obszarach wsparcia, z czego rozpatrzono pozytywnie 706.

TABELA Nr 8

Dane statystyczne w realizacji programu

MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:			
Obszar	Nazwa	Ilość wniosków rozpatrzonych pozytywnie	Kwota wydatkowana (w zł)
A Likwidacja bariery transportowej	Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	18	60 169,90

	Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B	5	5 155
B Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym	Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	70	502 552,95
	Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	23	46 000
C Likwidacja barier w poruszaniu się	Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	63	650 319
	Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	15	29 630,63
	Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy na III poziomie jakości	35	611 794,30
	Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	0	0
D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki osobie zależnej	dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opieką	26	30 156,11
MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia w przypadku znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności	451	1 253 818,86
Razem Moduł I i II		706	3 189 596,75

Program „Aktywny samorząd” jest finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Koszt realizacji programu w 2014 r. wyniósł 3 189 596,75 zł.

2.5. Orzekanie o niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi realizował następujące zadania:

- ustalał niepełnosprawność osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- ustalał stopień niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,
- wydawał legitymacje potwierdzające fakt bycia niepełnosprawnym,

- wydawał karty parkingowe.

Wydane przez Zespół orzeczenia, poza ustaleniem niepełnosprawności, określały również wskazania odnośnie osoby orzekanej, w tym: dotyczące odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, konieczności stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, konieczności stałego współudziału (na co dzień) opiekuna dziecka w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji, spełnienia przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w przepisach ustawy Prawo o ruchu drogowym (znaczące ograniczenie możliwości samodzielnego poruszania się).

Posiadanie orzeczenia uprawniały m.in. do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej.

Zespół w 2014 r. wystawił 3 781 legitymacji potwierdzających posiadanie niepełnosprawności (dla porównania w 2013 r. - 4 038 legitymacji).

W 2014 roku na działalność Miejskiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydatkowano 1 788 461,93 zł.

TABELA Nr 9

Liczba wydanych orzeczeń w 2014 r.

Liczba wydanych orzeczeń		2014 r.
Liczba wydanych orzeczeń ogółem		16 014
w tym:	osoby przed 16 rokiem życia	1 380
	osoby po 16 roku życia	14 634

W 2014 r. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Łodzi wydał 16 014 orzeczeń – o 2 490 więcej niż w 2013 r.

Z dniem 1 lipca 2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 października 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw, która zwiększyła zakres zadań realizowanych przez Zespół poprzez nałożenie obowiązku wydawania kart parkingowych. W 2014 r. wydano 1 986 kart parkingowych dla osób fizycznych i 5 dla placówek.

3. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

3.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawane były na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2014 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych skorzystało 50 osób, zrealizowano ogółem 22 502 godziny usługowe, wydatki związane z realizacją usług wyniosły 472 542,00 zł.

3.2. Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy świadczyły usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym, w szczególności: trening funkcjonowania w codziennym życiu, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego, poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, terapię ruchową oraz inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy.

W 2014 roku środowiskowe domy samopomocy prowadzone były przez 5 podmiotów niepublicznych. Placówki łącznie dysponowały 205 miejscami.

TABELA Nr 10

Podmiot prowadzący	Liczba miejsc	Zakres zadania
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łodzi ul. Karolewska 70/76	55	Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Karolewskiej 70/76 dla osób z upośledzeniem umysłowym. W 2014 r. z pomocy ŚDS skorzystało łącznie 61 osób.
Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych ul. Zawiszy Czarnego 22	60	Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Zawiszy Czarnego 22 i ul. Czarnieckiego 4 dla osób z zaburzeniami psychicznymi (głównie schizofrenią). W 2014 r. z pomocy ŚDS skorzystały łącznie 95 osoby.

Lódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie ul. Przybyszewskiego 111	20	Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Przybyszewskiego 111 dla osób z chorobą Alzheimera. W 2014 r. z pomocy ŚDS skorzystało łącznie 29 osób.
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi ul. Chocianowicka 198	44	Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Chocianowickiej 198 dla dzieci i osób dotkniętych autyzmem. W 2014 r. z pomocy ŚDS skorzystały łącznie 48 osób.
Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi ich Rodzin i Przyjaciół „Pomost” ul. Próchnika 7	26	Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Próchnika 7 dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2014 r. z pomocy ŚDS skorzystało łącznie 36 osób.

W 2014 r. z usług środowiskowych domów samopomocy skorzystały 269 osób.

Wydatki związane z prowadzeniem środowiskowych domów samopomocy w 2014 roku wyniosły: 2 432 854,00 zł.

3.3. Klub Samopomocy

W październiku 2014 r. na terenie Miasta został uruchomiony Klub Samopomocy prowadzony przez Klub Lokalnej Integracji „Lonia” z siedzibą w Łodzi, ul. Obornickiej 15/23 przeznaczony dla osób, które oczekują na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź byłych uczestników środowiskowych domów samopomocy.

Klub samopomocy zapewniał wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej, w miarę możliwości, przy współudziale najbliższej rodziny uczestnika.

Klub świadczył usługi w postaci indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i zajęć z zakresu kształtowania umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Rodzaj i zakres usług uwzględniał indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników.

W roku 2014 r. z usług Klubu skorzystało 30 osób. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 48 912,00 zł.

3.4. Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, bezpośrednio po zakończeniu hospitalizacji, umożliwiono pobyt w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych w dwóch siedzibach:

- w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach A przy ul. Jedlinowej 42/44 (20 miejsc),
 - w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego 22 (20 miejsc),
 - w Łodzi przy ul. Traktorowej 90 m. 34 (3 miejsca).
- Placówki dysponowały łącznie 43 miejscami.

W czasie pobytu w mieszkaniach chronionych podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, które opuszczają mieszkania chronione, wracają najczęściej do swojego środowiska. W przypadku gdy osoby te nadal potrzebują wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu, zostają objęte specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Część z nich korzysta również z usług Środowiskowych Domów Samopomocy.

W 2014 r. w mieszkaniach chronionych przebywało rotacyjnie 41 osób. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 564 147,00 zł.

3.5. Dienne domy pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych

Placówki działające w ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi mieściły się:

- przy ul. Rojnej 18a (45 miejsc organizacyjnych), z filią przy ul. Piotrkowskiej 121 (20 miejsc organizacyjnych dla osób powyżej 18 roku życia),
- przy ul. Ćwiklińskiej 5a (35 miejsc organizacyjnych).

Placówki dysponowały ogółem 100 miejscami organizacyjnymi przeznaczonymi dla osób upośledzonych umysłowo, z dziecięcym porażeniem mózgowym, z zespołem Downa, cechami autystycznymi, w wielu przypadkach sprzężone z epilepsją, z dysfunkcją ruchu. Domy zapewniały podopiecznym opiekę psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania. Opiekunowie grup stale współpracowali ze specjalistami w zakresie postępów w rozwoju, zwracając szczególną uwagę na stymulowanie rozwoju psychoruchowego, usprawnianie czynności i umiejętności samoobsługowych. W 2014 r. w zajęciach uczestniczyły 103 osoby, w tym 1 mieszkaniec Tuszyna.

Wydatki związane z prowadzeniem placówek w 2014 r. wyniosły: 2 873 446,68 zł.

4. Pomoc osobom bezdomnym

4.1. Udzielanie schronienia (schroniska i noclegownie)

Zapewnienie schronienia należy do zadań gminy o charakterze obowiązkowym.

W 2014 r. schroniska i noclegownie usytuowane na terenie Łodzi dysponowały 461 miejscami zabezpieczającymi pobyt osobom bezdomnym. Rotacyjnie w ciągu roku przebywało w nich 1 449 osób, w tym:

- w placówce prowadzonej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi – 264 osoby,
- w placówkach prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. św Brata Alberta – 1 185 osób.

We wszystkich schroniskach realizowane były indywidualne programy wychodzenia z bezdomności zapewniające osobie bezdomnej wsparcie w procesie wychodzenia z bezdomności.

TABELA Nr 11

Placówki według typów i podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek wg stanu na dzień 31.12.2014 r.		Liczba miejsc organizacyjnych	
	Miasto	Podmiot niepubliczny	Miasto	Podmiot niepubliczny
schroniska dla bezdomnych mężczyzn	0	2	0	218
schroniska dla bezdomnych kobiet	1	1	82*	71
noclegownia dla bezdomnych mężczyzn	0	1	0	90
razem	1	4	82	379

* w tym 20 miejsc noclegowych dla kobiet przy Schronisku dla Bezdomnych Kobiet

Miasto prowadzi Schronisko dla Bezdomnych Kobiet w Łodzi przy ul. Gałczyńskiego 7, będące w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi. Placówka posiadała 82 miejsca organizacyjne, w tym 20 miejsc noclegowych. W ciągu roku sprawozdawczego w Schronisku przebywało 130 osób (92 kobiety i 38 dzieci). Z oferty placówki korzystały osoby nie posiadające własnego miejsca zamieszkania lub nie mogące z różnych przyczyn przebywać w dotychczasowym środowisku. Osobom tym zapewniono pomoc prawną, psychologiczną i socjalną, świadczoną przez personel placówki oraz współdziałające z nią instytucje i organizacje przeciwdziałające zjawisku bezdomności w zakresie rozwiązywania problemów życiowych (mieszkaniowych, zawodowych, zdrowotnych, opiekuńczo-wychowawczych, rodzinnych itp.). Dodatkowo z miejsc noclegowych placówki skorzystały w 2014 r. 134 osoby (133 kobiety i 1 dziecko).

W 2014 r., w ramach umowy wieloletniej, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta prowadziło na terenie Łodzi 3 schroniska dla osób bezdomnych, w tym: 2 dla mężczyzn i 1 dla kobiet z dziećmi oraz noclegownię dla bezdomnych mężczyzn:

- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17 – 170 miejsc organizacyjnych,
- Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 – 48 miejsc organizacyjnych,
- Schronisko dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Kwietniowej 2/4 – 71 miejsc organizacyjnych,
- Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11 – 90 miejsc organizacyjnych.

Łącznie wyżej wymienione schroniska i noclegownia zapewniały w 2014 r. 379 miejsc dla osób bezdomnych. W ciągu roku sprawozdawczego w placówkach tych przebywało rotacyjnie 1 185 osób.

Placówki prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta, poza możliwością czasowego zamieszkania zapewniały: całodzienną wyżywienie, możliwość korzystania z kąpiei, dokonania prania i zmiany odzieży, uzupełnienia brakującej garderoby, poradnictwo prawne, poradnictwo socjalne (pomoc w załatwianiu spraw urzędowych - wyrobieniu dowodu tożsamości, złożeniu wniosku dot. przydziału lokalu socjalnego, złożeniu dokumentów dotyczących przyznania świadczenia rentowego lub emerytalnego itp.), bezpłatne wykonanie fotografii do dokumentów tożsamości, możliwość tymczasowego zameldowania, pomoc psychoterapeutyczną, opiekę lekarską i pielęgniarską.

4.2. Mieszkania readaptacyjne

Pomoc w formie umożliwienia pobytu w mieszkaniu readaptacyjnym adresowana była do osób bezdomnych mających możliwość usamodzielnienia się, dążących do wyjścia z bezdomności i uzależnień. Celem funkcjonowania mieszkań była pomoc w wykształceniu umiejętności samodzielnego życia i integracji ze społecznością lokalną. W czasie pobytu w mieszkaniach bezdomni otrzymywali wsparcie w integracji ze środowiskiem, a także pomoc i wsparcie psychologiczne, pedagogiczne oraz socjalne. W 2014 r. w mieszkaniach readaptacyjnych dla osób bezdomnych prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w Łodzi przy ul. Trębackiej 3 przebywało rotacyjnie 15 osób bezdomnych, które zrealizowały podstawowy program pomocy osobie bezdomnej realizowany w schroniskach i oczekiwały na mieszkanie z zasobów gminy.

Koszt prowadzenia Mieszkań włączony został do kosztów prowadzenia Schronisk.

Wydatki na prowadzenie schronisk, noclegowni i mieszkań readaptacyjnych wyniosły łącznie: 2 328 835,77 zł.

4.3. Świetlica dla osób bezdomnych

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 15 marca 2014 r. oraz od 1 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. przy al. Piłsudskiego 119 w Łodzi funkcjonowała Świetlica dla Osób Bezdomnych - prowadzona na zlecenie Miasta przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Łódzkie. Placówka czynna była codziennie w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. W Świetlicy osoby bezdomne zapewniony miały pobyt dzienny, gorący posiłek i napoje, możliwość uzupełnienia brakującej garderoby w odzież odpowiednią do pory roku, możliwość skorzystania z węzła sanitarnego, środków czystości i higieny osobistej, pomocy pielęgniarstwa. Dziennie w Świetlicy przebywało ok. 100 osób.

W ciągu 2014 roku z placówki skorzystało 485 osób, wydano 9 585 posiłków (śniadania, obiady, kolacje) oraz 1 260 sztuk odzieży.

Wydatki związane z prowadzeniem Świetlicy w roku 2014 wyniosły: 49 002,00 zł.

4.4. Program osłonowy „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”

W 2014 roku, w ramach umowy wieloletniej, w okresie zimowym Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta realizowało program osłonowy pn. „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”.

Założeniem programu było zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych osobom bezdomnym (zapewnienie posiłku, ciepłej odzieży, leków, podstawowej opieki pielęgniarstwa), zmotywowanie osób bezdomnych do zmiany sposobu życia i podjęcia próby wyjścia z bezdomności, zminimalizowanie zagrożenia zamarznięciem, podniesienie świadomości społecznej w zakresie problematyki bezdomności oraz instytucji i placówek pomocowych, zmniejszenie liczby osób bezdomnych pozostających bez schronienia i zabezpieczenia socjalnego.

Program realizowany był w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 15 marca 2014 r. oraz od 1 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r.

W ramach programu w miejscach gromadzenia się osób bezdomnych kursował Autobus, w którym potrzebujący mogli się ogrzać, zjeść gorący posiłek, otrzymać leki, odzież, a także

skorzystać z pomocy pielęgniarki. Autobus obsługiwali wolontariusze rekrutujący się z mieszkańców Schroniska przy ul. Szczytowej 11 oraz opiekun – sanitariusz.

Trasa Autobusu przebiegała ze Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17, poprzez Dworzec Łódź - Kaliska (przy al. Unii Lubelskiej), Dworzec Łódź - Żabieniec (parking w pobliżu budynku dworca), Stary Rynek przy ul. Podrzecznej, następnie pl. Barlickiego przy ul. Małej, Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Szczytowej 11, Noclegownia dla Bezdomnych Kobiet przy ul. Gałczyńskiego 7 do Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Nowe Sady 17.

W 2014 r. w Autobusie wydano: 24 115 gorących posiłków, 5 384 szt. odzieży, odwieziono 63 osoby do noclegowni.

Wydatki na realizację Programu w roku 2014 wyniosły: 39 798,00 zł.

4.5. Punkty Pomocy Charytatywnej

W 2014 r. zadanie realizowały 2 podmioty: Caritas Archidiecezji Łódzkiej z siedzibą w Łodzi przy ul. Gdańskiej 111 oraz Stowarzyszenie Inicjatywa Rozsądnych Polaków z siedzibą w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 41.

W ramach realizacji zadania podmioty zapewniały niezbędną: odzież, bieliznę i obuwie, artykuły chemiczne, sprzęt gospodarstwa domowego, suchy prowiant osobie lub rodzinie, która była tego pozbawiona. Z Punktów Pomocy Charytatywnej mogły korzystać osoby i rodziny w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu i narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej i ekologicznej.

W 2014 r. z pomocy Punktów Pomocy Charytatywnej Caritas skorzystało 6 500 osób.

Z Punktu Pomocy Charytatywnej Stowarzyszenia Inicjatywa RP skorzystało 3 200 osób.

Wydatki na prowadzenie Punktów Pomocy Charytatywnej w 2014 roku wyniosły: 27 000,00 zł.

4.6. Streetworking

Streetworkerzy podejmowali w stosunku do osób z grup marginalizowanych, wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem działania polegające na aktywizacji społecznej poprzez wsparcie terapeutyczne, wsparcie społeczne oraz grupy samopomocowe.

Pomocą objęte były osoby bezdomne pozostające poza konwencjonalnym systemem opieki i wsparcia, zepchnięte poza obszar normalnego funkcjonowania w społeczeństwie nie korzystające z instytucjonalnych i stacjonarnych form pomocy.

W 2014 r. streetworkerzy podczas swojej codziennej pracy nawiązali kontakt z około 112 osobami bezdomnymi. Dodatkowo utrzymywali kontakt z około 336 osobami poznanymi w zeszłym roku. Dzięki wytrwałości i codziennemu kontaktowi z osobami, które wyrażały chęć udzielenia im wsparcia:

- 14 osób udało się zmotywować do podjęcia terapii dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 82 osoby umieszczono w schronisku dla osób bezdomnych,

- 156 osobom udzielono porad i wskazówek na temat możliwości skorzystania z pomocy instytucjonalnej (noclegowni),
- 10 osobom umożliwiono powrót do rodzinnych miast,
- do 27 osób wezwano pomoc medyczną,
- do 38 osób wezwano pomoc służb miejskich,
- 167 osobom udzielono pomocy w formie posiłku, odzieży, środków higienicznych, opatrunków medycznych itp.

5. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu

5.1. Bank Żywności

W 2014 r. Fundacja Bank Żywności im. Marka Edelmana z siedzibą w Łodzi przy al. Piłsudskiego 150/152 nieodpłatnie pozyskiwała żywność od firm z sektora prywatnego i nieodpłatnie przekazywała ją organizacjom pozarządowym (stowarzyszeniom i fundacjom), podmiotom kościelnym oraz podmiotom publicznym zajmującym się niesieniem pomocy m.in. osobom uzależnionym i ich rodzinom, osobom pozbawionym środków niezbędnych do życia, podopiecznym świetlic socjoterapeutycznych i środowiskowych, osobom bezdomnym, ofiarom przemocy, podopiecznym domów dziecka, podopiecznym domów pomocy społecznej.

W 2014 r. Fundacja „Bank Żywności” przekazała 114 podmiotom niepublicznym 228 456,98 kg żywności, która trafiła do 3 970 beneficjentów. Wydatki na realizację Programu w 2014 r. wyniosły: 50 000,00 zł.

5.2. Hostel dla osób z problemem alkoholowym

Osoby bezdomne uzależnione od alkoholu, środków psychoaktywnych, opuszczające zakłady karne korzystały z całodobowego hostelu prowadzonego na zlecenie Miasta przez Stowarzyszenie Samopomocowe „Abakus” z siedzibą w Łodzi przy ul. Próchnika 5.

W ramach realizacji zadania Stowarzyszenie podejmowało następujące działania:

- zapewnienie schronienia przez całą dobę,
- zapewnienie wyżywienia, środków higieny osobistej,
- zapewnienie łazienki i toalety, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny,
- prowadzenie zajęć edukacyjnych w zakresie symptomów nawrotów choroby oraz nabycia umiejętności radzenia sobie z nimi,
- prowadzenie grupy wsparcia dla mieszkańców hostelu,
- prowadzenie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

W 2014 r. z pomocy skorzystało 37 osób.

Wydatki związane z prowadzeniem Hostelu w 2014 r. wyniosły: 50 000,00 zł.

6. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków psychoaktywnych

6.1. Ośrodek Rehabilitacyjno – Readaptacyjny (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2014 r. realizację zadania polegającego na organizowaniu i prowadzeniu Ośrodka Rehabilitacyjno - Readaptacyjnego (hostelu) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły terapię uzależnień Miasto, za pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, powierzyło Stowarzyszeniu MONAR z siedzibą w Kęplinach, przy ul. Strykowskiej 3. Zadanie realizowane było w Ośrodku Rehabilitacyjno - Readaptacyjnym w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225.

W ramach zadania Podmiot zobowiązany był do:

- kształtowania zachowań prospołecznych,
- motywacji do utrzymania abstynencji narkotykowej i alkoholowej,
- prowadzenia treningów interpersonalnych, asertywności, nauki radzenia sobie z problemami w kontaktach z ludźmi w celu kształtowania postaw szacunku,
- prowadzenia warsztatów radzenia sobie z agresją w celu nabycia umiejętności panowania nad emocjami,
- pomocy w nauce, pomocy w poruszaniu się na rynku pracy oraz motywowania do utrzymywania pracy.

W 2014 r. z pomocy Ośrodka skorzystało 85 osób, w tym: 61 mężczyzn, 19 kobiet i 5 dzieci.

Wydatki na prowadzenie Ośrodka w 2014 r. wyniosły: 80 000,00 zł.

6.2. Program reintegracji zawodowej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

Osoby bezrobotne uzależnione od substancji psychoaktywnych, które ukończyły terapię uzależnień, uczestniczyły w programie reintegracji zawodowej realizowanym przez Stowarzyszenie MONAR w Ośrodku Rehabilitacyjno-Readaptacyjnym w Łodzi przy ul. Wólczańskiej 225.

W ramach zadania były przeprowadzone kursy obsługi wózków widłowych, kurs spawalniczy, dzięki czemu osoby podniosły kwalifikacje i zwiększyły swoje szanse na rynku pracy.

W 2014 r. z programu skorzystało 16 osób: w tym z kursu operatora wózków widłowych – 10 osób, kursu spawalniczego – 6 osób.

Wydatki na realizację Programu w 2014 r. wyniosły: 16 000,00 zł.

6.3. Programy reintegracji społecznej (Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii)

W 2014 r. programy reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających środki psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny realizowały:

- Łódzkie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” z siedzibą w Łodzi przy ul. Więckowskiego 13,
- Fundacja „ARKA” z siedzibą w Łodzi przy ul. Kopernika 37.

W ramach zadania Łódzkie Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” realizowało program reintegracji społecznej osób uzależnionych po zakończonym procesie leczenia w ośrodku stacjonarnym poprzez grupę terapeutyczną i trening interpersonalny. W 2014 r. z programu skorzystało 30 osób, w tym 7 kobiet i 23 mężczyzn.

Fundacja „ARKA” realizowała program reintegracji społecznej osób uzależnionych po zakończonym procesie leczenia w ośrodku stacjonarnym poprzez prowadzenie zajęć motywacyjno-edukacyjnych z obszaru dorobku kultury ułatwiających readaptację społeczną oraz organizowanie grupowych wyjść do kin, teatrów, muzeów, miejsc historycznych w Łodzi. W 2014 r. z programu skorzystało 51 osób, w tym 39 mężczyzn i 12 kobiet.

Wydatki na realizację Programów w 2014 r. wyniosły: 14 000,00 zł.

7. Pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej

W roku 2014 osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi udzielił pomocy w formie:

- pieniężnej na usamodzielnienie dla 6 wychowanków – 24 705,00 zł,
- pieniężnej na kontynuowanie nauki dla 43 wychowanków – 161 373,06 zł,
- rzeczowej na zagospodarowanie dla 8 wychowanków – 16 382,00 zł.

Wydatki na pomoc dla osób usamodzielnianych w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w 2014 r. wyniosły: 202 460,06 zł.

8. Pomoc rodzinie w sytuacji kryzysowej i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Podstawowym aktem prawnym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz wynikające z niej przepisy wykonawcze, tj.:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),
- uchwała Nr LXXIX/1659/14 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na rok 2014 (uchwały przyjmowane są w okresach rocznych),
- uchwała Nr XVIII/338/11 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Łodzi działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

8.1. Działania podejmowane w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie

Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie udzielano pomocy w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem;
- 4) zapewnienia bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Miasto Łódź podejmowało działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego zarządzeniem Nr 1830/VI/12 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 14 lutego 2012 r.

Zadaniem Zespołu było - zgodnie z art. 9b ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny liczył 18 członków, reprezentujących podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tj.: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, Wydział

Edukacji w Departamencie Spraw Społecznych UML, Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego, Komendę Miejską Policji w Łodzi, Miejski Ośrodek Profilaktyki Zdrowotnej, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Okręgowy VII Wydział Rodzinny, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Spraw Społecznych UML, Sąd Okręgowy V Wydział Rodzinny, Prokuraturę Okręgową w Łodzi oraz organizacje pozarządowe.

Zespół interdyscyplinarny w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w indywidualnych przypadkach tworzył grupy robocze.

Do zadań grup roboczych należało w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz efektów tych działań.

W przypadkach występowania zjawiska przemocy w rodzinie, uprawnione podmioty miały obowiązek stosowania procedury „Niebieskie Karty”. W 2014 r. na terenie Łodzi zostało wszczętych 1 401 postępowań z zastosowaniem tej procedury, w tym przez:

- Policję – 1 237,
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 5,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi – 131,
- Oświatę – 20,
- Ochronę Zdrowia – 8.

W 1 126 przypadkach stwierdzono występowanie przemocy fizycznej wobec dorosłych (w 127 przypadkach wobec dzieci), w 938 przypadkach stwierdzono występowanie przemocy psychicznej wobec dorosłych (w 142 przypadkach wobec dzieci), a w 19 przypadkach przemocy seksualnej wobec dorosłych (w 2 przypadkach wobec dzieci).

W 2014 r. w 1 031 środowiskach objętych procedurą „Niebieskie Karty” stwierdzono problem alkoholowy. W 1 236 przypadkach sprawcami przemocy domowej byli mężczyźni.

Do każdej założonej „Niebieskiej Karty” została utworzona grupa robocza. Praca grup roboczych miała na celu pomoc między innymi w przeciwdziałaniu przemocy. Członkowie grup roboczych byli zapraszani adekwatnie do potrzeb wynikających z sytuacji rodziny. Obligatoryjnie w skład grup roboczych wchodził przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. Do pracy w grupach roboczych dopraszani byli kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów specjalizujących się w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Podczas spotkania tworzony był plan pomocy, który w miarę zmiany sytuacji rodziny był modyfikowany. Podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym, policjantem oraz w trakcie spotkania grupy roboczej przekazywane były informacje na temat możliwości skorzystania z pomocy, a także o instytucjach udzielających pomocy, działających na terenie Łodzi. Wybór, co do skorzystania z pomocy danej instytucji był zawsze pozostawiany osobie pokrzywdzonej. Ofiarom przemocy udzielana była przede wszystkim pomoc prawna, psychologiczna - właściwa dla danego przypadku.

W 2014 r. funkcjonował – uruchomiony w 2013 r. - miejski całodobowy numer telefonu przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Centrum Zdrowia Publicznego - 800-112-800. Zgłoszenia telefoniczne dotyczące przemocy przekazywane były niezwłocznie policji

oraz koordynatorom usytuowanym w Wydziałach Pracy Środowiskowej, którzy podejmowali działania określone w procedurze „Niebieskie Karty”.

W 2014 r. wydatki na koordynację działań Zespołu Interdyscyplinarnego w Łodzi wyniosły: 15 747,05 zł.

8.2. Dane dotyczące działań podjętych w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie

Z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy odbywały się spotkania grupy roboczej, podczas których osobom tym była przedstawiana oferta skorzystania z udziału w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy. Zadaniem grupy roboczej było pozytywne zmotywowanie „sprawcy” do udziału w zajęciach, terapii.

Spotkania dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy odbywały się w Miejskim Centrum Zdrowia Publicznego oraz w I Wydziale Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi. Do programu korekcyjno-edukacyjnego zostało zakwalifikowanych 151 osób, z czego 51 ukończyło program.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” pomagano całej rodzinie. Pomoc osobie dotkniętej przemocą wielokrotnie przekładała się na działania, które podejmowane były wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy m.in.: wnioski o nakaz opuszczenia lokalu, zawiadomienia do sądu rodzinnego, prokuratury, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

8.3. Szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W dniach 17-18 grudnia 2014 r. na zlecenie Miasta Łódź, reprezentowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, firma PeDaGo z siedzibą w Krakowie, przy ul. Wielickiej 44/45 zorganizowała i przeprowadziła szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie członków Zespołu Interdyscyplinarnego – przedstawicieli instytucji oraz służb, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zakres tematyczny szkolenia obejmował zagadnienia związane z aspektami prawnymi, administracyjnymi oraz psychologicznymi pracy zespołu interdyscyplinarnego. Udział w szkoleniu wzięło 15 osób.

8.4. Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy

W 2014 r. ofiary przemocy korzystały ze schronienia w prowadzonym przez Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Łodzi przy ul. Franciszkańskiej 85.

Podmiot w ramach realizacji zadania zobowiązał się do zapewnienia schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, pomocy socjalnej i terapeutycznej, udzielania porad pielęgniarских, psychologicznych, prawnych, socjalnych, prowadzenia terapii indywidualnych, grupowych, rodzinnych, zajęć socjoterapeutycznych.

W 2014 r. z pomocy świadczonej w placówce korzystało rotacyjne 146 osób, w tym 63 kobiety, 2 mężczyźni oraz 81 dzieci (planowana liczba miejsc 24).

Wydatki na prowadzenie Ośrodka w 2014 r. wyniosły: 336 020,00 zł.

8.5. Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Centrum Służby Rodzinie z siedzibą w Łodzi przy ul. Broniewskiego 1a kontynuowało na zlecenie Miasta realizację zadanie polegającego na prowadzeniu domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W ramach realizacji zadania Dom Samotnej Matki im. Stanisławy Leszczyńskiej w Łodzi przy ul. Broniewskiego 1a zapewniał matkom z małoletnimi dziećmi i kobietom w ciąży, a także ojcom z małoletnimi dziećmi i innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi, całodobowy, okresowy pobyt oraz podstawowe usługi obejmujące:

- 1) w zakresie interwencyjnym:
 - zapewnienie schronienia kobietom w ciąży w okresie okołoporodowym,
 - izolowanie osób ubiegających się o pomoc przed sprawcami przemocy,
 - wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej,
 - zapobieganie marginalizacji społecznej przez umożliwienie mieszkańcom odnalezienia miejsca w społeczeństwie i powrót do normalności po odrzuceniu ich przez rodziny, partnerów czy środowisko z powodu nieoczekiwanego macierzyństwa lub konieczności przezwyciężenia sytuacji kryzysowej,
 - zapobieganie sieroctwu społecznemu przez przygotowanie do świadomego i odpowiedzialnego wypełniania roli rodzicielskiej,
 - zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, a zwłaszcza wzorca wyuczonej bezradności;
- 2) w zakresie potrzeb bytowych:
 - zapewnienie całodobowego, okresowego pobytu dla trzydziestu mieszkańców, przy czym liczba ta może ulegać zmianom, zależnie od możliwości domu w zakresie spełnienia pozostałych standardów,
 - odrębne pomieszczenia do spania oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego dla mieszkańców z dziećmi,
 - pokoje dla mieszkank w ciąży przeznaczone maksymalnie dla trzech osób oraz wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego,
 - ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający sprawne korzystanie zarówno przez mieszkańców, jak i dzieci, proporcjonalnie do liczby mieszkańców, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
 - ogólnodostępną kuchnię do samodzielnego sporządzania posiłków oraz co najmniej jedno dodatkowe pomieszczenie do przyrządzania i spożywania drobnych posiłków,
 - pomieszczenia do prania i suszenia;
- 3) w zakresie opiekuńczo-wspomagającym:
 - podstawową pielęgnację mieszkańca w czasie choroby oraz opiekę nad dzieckiem w czasie choroby opiekuna dziecka,
 - umożliwienie korzystania ze świadczeń zdrowotnych,
 - pomoc w załatwianiu spraw osobistych w przypadku wystąpienia takiej potrzeby,
 - środki higieny osobistej, środki czystości w sytuacji, gdy nie ma możliwości ich samodzielnego zakupu.

W 2014 r. z pomocy placówki skorzystało łącznie 125 osób, w tym 58 kobiet i 67 dzieci.

Wydatki na prowadzenie Ośrodka w 2014 r. wyniosły: 287 421,80 zł.

9. Pomoc repatriantom

Na pomoc repatriantom w 2014 r. w celu realizacji zadania „Pomoc dla repatriantów” w związku z programem „RODAK” wydatkowano ogółem 128 117,49 zł, w tym:

- na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych wypłacono 9 osobom świadczenia finansowe na pokrycie kosztów przejazdu oraz na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie na łączną kwotę 88 518,53 zł,
- na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Prezydenta Miasta Łodzi wypłacono 2 osobom świadczenia finansowe na częściowe pokrycie kosztów remontu lokalu mieszkalnego (adaptacji lokalu mieszkalnego) na łączną kwotę 39 598,96 zł.

10. Pomoc cudzoziemcom

W 2014 r. w ramach zadania „Pomoc dla cudzoziemców” realizowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi pomocą w formie Indywidualnego Programu Integracji objętych zostało 19 cudzoziemców na łączną kwotę 96 109,60 zł.

W roku 2014 na terenie Miasta Łodzi osiedliły się 3 rodziny cudzoziemców przybyłe z Kazachstanu, Palestyny i Syrii oraz 5 cudzoziemców przybyłych z Palestyny, Egiptu i Syrii. Na terenie Polski cudzoziemcy otrzymali; w przypadku jednej rodziny ochronę uzupełniającą w pozostałych przypadkach status uchodźcy.

W roku 2014 kontynuowano również rozpoczętą w 2013 r. realizację Indywidualnych Programów Integracji dla dwóch rodzin cudzoziemców którzy osiedli się w Łodzi.

Na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (Dz. U. Nr 45, poz. 366 ze zm.) cudzoziemcy realizujący Indywidualne Programy Integracji w 2014 r. korzystali ze świadczeń finansowych w wysokości 95 612,00 zł oraz w formie opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 497,60 zł (kwota opłaconych składek została wykazana w Strukturze wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 r. w pozycji „*1. Zasilki (stałe, okresowe, celowe, składki na ubezpieczenie zdrowotne)*”.

Świadczenia przeznaczone były na utrzymanie, pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego, tłumaczenia dokumentów oraz udział tłumacza przy załatwianiu spraw urzędowych.

11. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osobom innym niż ubezpieczeni

W 2014 r. na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzono postępowania administracyjne i wydano 1 779 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wydatki związane z wydaniem decyzji w 2014 r. wyniosły: 69 419,00 zł.

12. Praca socjalna

Praca socjalna miała na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. W pracy socjalnej wykorzystywane były właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona była osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Praca socjalna prowadzona była:

- 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna była również prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.

Ogółem w 2014 roku pracą socjalną objęte były 28 752 rodziny (liczba osób w tych rodzinach – 50 869 osób), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej 4 044 rodziny (7 098 osób w tych rodzinach).

12.1. Praca socjalna na rzecz społeczności lokalnej

12.1.1. Grupa Wsparcia Rodziców Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne

Przy współudziale Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi od kilku lat na terenie Osiedla Radogoszcz - Wschód funkcjonuje Grupa Wsparcia Rodziców Wychowujących Dzieci Niepełnosprawne.

W 2014 r. członkowie grupy, w której uczestniczyło 13 rodziców i 13 niepełnosprawnych dzieci, spotykali się regularnie co dwa tygodnie. Spotkania oddziaływały pozytywnie zarówno na rodziców, jak i na dzieci niepełnosprawne. Na rzecz grupy działali wolontariusze z Gimnazjum Nr 15 (stała grupa ok. 12 uczniów). Bezpośredni kontakt wolontariuszy i osób niepełnosprawnych uczył młodzież tolerancji wobec problemu niepełnosprawności, a osoby niepełnosprawne integrował ze społeczeństwem. Wolontariusze w trakcie spotkań, wspierani przez opiekuna, prowadzili zajęcia plastyczne i ruchowe z dziećmi niepełnosprawnymi.

W celu integracji grupy, przy wykorzystaniu środków finansowych pozyskanych ze Spółdzielni Mieszkaniowej Radogoszcz-Wschód, Rady Osiedla i zasobów własnych, zorganizowane zostały uroczyste spotkania wielkanocne i wigilijne, wyjazd integracyjny oraz uroczysty koncert w Łagiewnikach.

12.1.2. Koło Nr 12 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Tatarak”

Przy wsparciu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na terenie Osiedla Radogoszcz-Wschód działało Koło Nr 12 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Tatarak”. Liczba zarejestrowanych członków – 86. Uczestnicy Koła spotykali się dwa razy w tygodniu. Członkowie Klubu aktywnie uczestniczyli w życiu kulturalnym osiedla, dzielnicy i miasta. Organizowali wystawy tematyczne, świąteczne, wieczorki taneczne, gimnastykę rehabilitacyjną, grupę turystyki pieszej i rowerowej, zespół prac ręcznych, wyjęcia do teatru, imprezy plenerowe, spotkania okolicznościowe, Andrzejki, Wigilię, Ostatki, Dzień Babci i Dziadka.

12.1.3. Klub „Igielka”

Przy wsparciu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi działała grupa miłośników haftu, koronki i makramy. W 2014 r. uczestnicy Klubu spotykali się 1 raz w tygodniu w liczbie ok. 10 osób. Członkowie Klubu organizowali wystawy i pokazy swojej twórczości na festynach i piknikach organizowanych na terenie Bałut oraz na wystawach ogólnolódzkich.

12.1.4. Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików

Na terenie Osiedla Radogoszcz - Wschód przy współudziale Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi działała Grupa Wsparcia Anonimowych Alkoholików. Spotkania grupy odbywały się regularnie raz w tygodniu, raz w miesiącu odbywały się mitingi otwarte. W spotkaniach uczestniczyło około 20 osób. Dzięki działalności Grupy wsparcie w walce z problemem alkoholowym uzyskały zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione.

12.1.5. Grupa TAI CHI

Przy współudziale Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na terenie Osiedla Radogoszcz - Wschód działała raz w tygodniu grupa TAI CHI. W zajęciach uczestniczyło ok. 18 osób.

12.1.6. Inne działania w ramach pracy socjalnej na rzecz społeczności lokalnej:

- **Prowadzenie grupy wsparcia rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi w wieku 0-6 lat.**

W okresie październik - grudzień 2014 r. Dział Pomocy Pozamaterialnej I Wydziału Pracy Środowiskowej MOPS w Łodzi zorganizował grupę wspierająco-edukacyjną dla rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze z dziećmi w wieku 0-6 lat.

Celem utworzenia grupy było:

- wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- wymiana doświadczeń między uczestnikami w kwestii opieki i wychowania dzieci,
- udzielanie wzajemnego wsparcia emocjonalnego i informacyjnego,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości, przełamywanie izolacji społecznej, barier komunikacyjnych, nabywanie umiejętności szukania pomocy w sytuacjach koniecznych,
- poznawanie sposobów radzenia sobie z problemami oraz uświadamianie ich przyczyn,
- dostarczanie pozytywnego wzorca wyrażania własnych opinii i emocji.

W zajęciach uczestniczyło 11 osób.

- **Zorganizowanie punktu opieki tymczasowej nad dziećmi „Kącik Malucha”.**

Dla dzieci, których rodzice uczestniczyli w zajęciach warsztatowych o charakterze edukacyjno-teraopuetycznym, zorganizowano punkt opieki tymczasowej „Kącik Malucha”. W czasie trwania zajęć dzieci przebywały pod opieką pedagoga i asystentów rodziny I Wydziału Pracy Środowiskowej.

Zadania realizowane przez punktu opieki tymczasowej nad dziećmi „Kącik Malucha”:

- prowadzenie obserwacji pedagogicznej, których celem było poznanie dziecka oraz jego możliwości rozwojowych,
- pełnienie funkcji doradczej i wspierającej działania wychowawcze rodziców,
- wspomaganie i ukierunkowanie rozwoju dziecka zgodnie z jego potencjałem i możliwościami rozwojowymi,
- rozwijanie aktywności społecznej, językowej, poznawczej i ruchowej dziecka.

CZĘŚĆ II

Zadania z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

1. Informacja z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Zadania z zakresu wspierania rodziny zostały określone w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Działania skierowane były do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzinom zapewniano wsparcie polegające w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny było prowadzone w formie pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny było prowadzone za jej zgodą.

1.1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Rodzina, w stosunku do której stwierdzono trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w pierwszej kolejności była kierowana do zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi specjalistów (psychologa/pedagoga), do których zadań należało dokonanie diagnozy problemów występujących w rodzinie i ewentualne skierowanie do dalszych form wsparcia np. w postaci skierowania do rodziny asystenta.

W 2014 r. w Ośrodku było zatrudnionych 6 specjalistów, po dwóch w każdym Wydziale Pracy Środowiskowej. Z pomocy specjalistów skorzystało 410 rodzin, przeprowadzono 462 konsultacji z rodzinami oraz 345 wizyt w miejscu zamieszkania rodzin. Ponadto specjaliści przeprowadzili 393 konsultacji w sprawie rodzin z innymi instytucjami: szkołami, przedszkolami, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, sądem, poradniami leczenia uzależnień, poradniami zdrowia psychicznego.

Do zadań specjalistów należało m. in.: rozwijanie umiejętności psychospołecznych, udzielanie pomocy i wsparcia osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych, prowadzenie indywidualnych spotkań o charakterze profilaktycznym, diagnozowanie sytuacji wychowawczych, minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych.

W 2014 r. wydatki związane z zatrudnieniem specjalistów wyniosły 290 225,94 zł.

Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogła również skorzystać z pomocy oferowanej przez jednostki specjalistycznego poradnictwa prowadzone przez 8 organizacji pozarządowych na zlecenie Miasta.

Jednostki udzielały porad specjalistycznych osobom i rodzinom, które miały trudności lub wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód, w tym w szczególności:

- porad prawnych realizowanych przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów,
- porad psychologicznych realizowanych przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii,
- porad rodzinnych obejmujących szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Zadanie to było realizowane na rzecz wszystkich mieszkańców Miasta, w tym rodzin z problemami opiekuńczymi. W 2014 r. na realizację zadania wydatkowana została kwota w wysokości: 293 000,00 zł.

1.2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny

Celem pracy asystentów rodziny było udzielanie rodzinie pomocy w pokonywaniu bieżących problemów, w nabyciu i doskonaleniu umiejętności społecznych oraz zwiększeniu kompetencji rodzicielskich.

O przydzieleniu rodzinie asystenta rodziny wnioskował pracownik socjalny, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny. Asystent rodziny prowadził pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Podstawowe zadania realizowane przez asystenta obejmowały:

- 1) opracowanie i realizację planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który był skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

W 2014 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było 27 asystentów rodziny (27 etatów). Narastająco w ciągu roku sprawozdawczego w Ośrodku pracowało 30 asystentów.

Wsparciem asystenta rodziny objęto łącznie 470 rodzin.

Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów rodziny w 2014 r. wyniosły 793 400,47 zł, z czego 506 258,64 zł stanowiła dotacja przyznana przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2014”.

1.3. Tworzenie możliwości i finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W 2014 r. zorganizowane zostały dwa szkolenia dla asystentów rodziny. Celem szkoleń było podniesienie kwalifikacji tej grupy zawodowej, wyposażenie asystentów w narzędzia ułatwiające realizację ustawowych zadań oraz udzielenie wsparcia poprzez umożliwienie udziału w superwizji.

Na szkolenia podnoszące kwalifikacje asystentów rodziny w 2014 r. wydatkowana została kwota 15 760,00 zł.

TABELA Nr 12

Szkolenia podnoszące kwalifikacje asystentów rodziny

L.p.	Nazwa szkolenia	Liczba osób, które ukończyły szkolenie	Liczba godzin	Koszt szkolenia w zł
1.	szkolenie doskonalące dla asystentów rodziny pn. „Diagnoza i wsparcie dziecka wykorzystywanego seksualnie”	20	24	8 560,00
2.	superwizja dla asystentów rodziny	20	24	7 200,00
razem				15 760,00

Efekty przeprowadzonych szkoleń zostały ocenione na podstawie ankiet ewaluacyjnych. Analiza ankiet pozwoliła m.in. stwierdzić, iż asystenci wysoko ocenili umiejętności nabyte zarówno w trakcie szkolenia doskonalącego, jak i superwizji.

1.4. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Placówki wsparcia dziennego stanowią jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

W 2014 r. placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań;

- 2) opiekuńczo-specjalistycznej, do której zadań należała w szczególności opieka i wychowanie, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabawa i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań, organizacja zajęć socjoterapeutycznych, terapeutycznych, korekcyjnych, kompensacyjnych i in.;
- 3) pracy podwórkowej realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Zadaniem pracowników placówek wsparcia dziennego było pomaganie rodzicom w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym celu podejmowali współpracę ze szkołami, kuratorami sądowymi, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i innymi podmiotami działającymi w środowisku lokalnym. Wychowankowie placówek objęci byli pomocą w zakresie dożywiania, a także doposażenia w artykuły szkolne. Zapewniono im możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, rozwijania swoich zainteresowań. Podczas pobytu w placówce dzieci mogły korzystać z komputera oraz innych pomocy dydaktycznych.

Dzięki podejmowanym przez pracowników działaniom wychowankowie placówek wsparcia dziennego mieli szansę na zrównoważony rozwój oraz wyrównanie szans edukacyjnych.

W 2014 r. na terenie miasta funkcjonowało 37 placówek dysponujących łącznie 1190 miejscami, w tym 19 placówek opiekuńczo-specjalistycznych, 17 opiekuńczych i 1 w formie pracy podwórkowej.

Placówki wsparcia dziennego prowadzone były przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz podmioty niepubliczne. Podmioty niepubliczne (15 organizacji) prowadziły 33 placówki, dysponujące 1 090 miejscami, natomiast 4 placówki, planowane na 100 miejsc, były prowadzone przez Miasto.

TABELA Nr 13

Placówki wsparcia dziennego wg podmiotu prowadzącego

Podmiot prowadzący	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających
Miasto Łódź (MOPS)	4	100	164
Podmioty niepubliczne	33	1 090	1 632
Razem	37	1 190	1 796

Środki finansowe przeznaczone na prowadzenie placówek wsparcia dziennego w 2014 r. wyniosły ogółem 2 067 300,00 zł, w tym:

- 626 361,00 zł to środki przeznaczone na prowadzenie publicznych placówek wsparcia dziennego,
- 1 440 939,00 zł to kwota przekazana podmiotom niepublicznym na realizację zadania.

1.5. Inne zadania realizowane na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej

1.5.1. Programy realizowane na rzecz powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej

Działania na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzone były również w sytuacji, gdy dziecko zostało czasowo umieszczone poza rodziną. Głównym celem takich oddziaływań było przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji i umożliwienie dziecku powrotu do domu rodzinnego.

W 2014 r. 18 funkcjonujących na terenie Łodzi placówek opiekuńczo – wychowawczych realizowało 20 programów na rzecz reintegracji rodzin naturalnych dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Chęć udziału w programach zadeklarowały 193 rodziny, z czego 55 rodzin je ukończyło.

W ubiegłym roku do domu rodzinnego powróciło 74 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

1.5.2. Programy wspierające z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

Programy wspierające prowadzone były przez Stowarzyszenie Małych Dzieci z siedzibą w Łodzi przy ul. Kopcińskiego 1/3 w formie warsztatów korekcyjno-edukacyjnych dla nastoletnich matek, rodziców opiekujących się dzieckiem o szczególnych potrzebach edukacyjnych, rodziców, których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Uczestniczący w warsztatach rodzice nabyli umiejętności z zakresu opieki i wychowania. W ramach programów wspierających została poruszona następująca tematyka: zwiększenie świadomości na potrzeby dziecka, wzmocnienie roli rodzica, poprawienie komunikacji i relacji pomiędzy rodzicami i dziećmi, a także pomiędzy rodzicami a instytucjami wspierającymi rodzinę, zmiana postaw, sposoby wyrażania emocji, poprawa relacji w rodzinie, nabycie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów wewnątrzrodzinnych.

W zajęciach warsztatowych wzięły udział 33 osoby (w tym 9 nastoletnich matek, 13 rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, 11 rodziców, których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej), a 60 osób skorzystało z konsultacji.

Na realizację zadania w 2014 r. została przekazana kwota w wysokości 11 492,00 zł.

2. Informacja z realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej

2.1. Powiatowy program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2012-2014 został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi Nr LIII/1105/12 z dnia 5 grudnia 2012 r.

Podstawową zasadą przyjętą w Programie jest zasada dobra dziecka i poszanowania jego podmiotowości, w tym prawo do ustanowienia dlań pieczy zastępczej w razie konieczności wychowania dziecka poza rodziną.

Zakładanym efektem Programu jest ograniczenie umieszczania dzieci w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej na rzecz form rodzinnych oraz przygotowanie młodych ludzi, wzrastających w opiece zastępczej do realiów dorosłego życia, samodzielności i odpowiedzialności za własny los.

Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w partnerstwie z jednostkami i komórkami Miasta oraz organizacjami pozarządowymi.

Zarządzeniem Nr 4216/VI/13 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 21 maja 2013 r. powołany został Zespół ds. Monitorowania „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2012-2014”. W skład Zespołu weszli przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Łodzi: Wydziału Edukacji, Wydziału Sportu, Wydziału Budynków i Lokali oraz przedstawiciele placówek opiekuńczo – wychowawczych i organizacji pozarządowych, realizujących zadania na rzecz pieczy zastępczej.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań ujętych w ww. Programie zawiera sprawozdanie z realizacji Uchwały Nr LIII/1105/12 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 5 grudnia 2012 r. w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2012 – 2014” za rok 2014.

2.2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki przez rodziców, powiat zobowiązany jest zapewnić dziecku opiekę w pieczy zastępczej.

Najczęstszą przyczyną umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jest uzależnienie rodziców od alkoholu.

TABELA Nr 14

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ze względu na przyczynę

Przyczyna	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej	Łącznie
Uzależnienia rodziców, w tym:	730	349	1079
uzależnienie rodziców od alkoholu	648	344	992

bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	225	152	377
pólsieroctwo	80	8	88
sieroctwo	52	3	55
przemoc w rodzinie	22	38	60
niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców	22	9	31
długotrwała choroba co najmniej jednego z rodziców	51	12	63
pobyt za granicą z powodu pracy zarobkowej co najmniej jednego z rodziców	17	3	20
nieodpowiednie warunki mieszkaniowe	5	5	10
ubóstwo	0	2	2
bezrobocie	0	0	0
inne	103	58	161

Analizy dokonano na podstawie liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w dniu 31 grudnia 2014 r.

2.2.1. Zapewnienie dzieciom pieczy w formie rodzinnej

Rodzinnymi formami pieczy zastępczej są:

- rodziny zastępcze:
 - o spokrewnione,
 - o niezawodowe,
 - o zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,
- rodzinne domy dziecka.

W 2014 r. na terenie Łodzi funkcjonowały 1 102 rodzinne formy pieczy zastępczej.

TABELA Nr 15

Rodzinne formy pieczy zastępczej funkcjonujące w 2014 r. na terenie Łodzi (narastająco)

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione	735	930
rodziny zastępcze niezawodowe	296	344
rodziny zastępcze zawodowe	20	49
rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	15	23
rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	25	98

zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze	1	4
rodzinne domy dziecka	10	65
razem	1 102	1 513

W 2014 r. funkcjonujące na terenie Łodzi rodzinne formy pieczy zastępczej objęły opieką łącznie 1 513 dzieci, z czego 75 dzieci to mieszkańcy innych powiatów. Według stanu na dzień 31.12.2014 r., w oparciu o zawarte porozumienia, w rodzinnych formach przebywało 57 dzieci niebędących mieszkańcami Łodzi, z czego 3 zostało umieszczonych w okresie sprawozdawczym.

W zakresie zapewnienia łódzkim dzieciom opieki w formach rodzinnych, Miasto współpracowało w 2014 r. z 72 powiatami, dzięki czemu 205 małoletnich mieszkańców Łodzi znalazło opiekę w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza terenem Miasta.

2.2.2. Dzieci, które opuściły rodzinne formy pieczy zastępczej

W 2014 r. rodzinne formy pieczy zastępczej opuściło 101 dzieci:

- 28 zostało przysposobionych, z czego 21 z rodzin zastępczych zawodowych, 6 z rodzin zastępczych niezawodowych, 1 z rodzinnego domu dziecka,
- 20 powróciło do domu rodzinnego, z czego 4 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 5 z rodzin zastępczych niezawodowych, 11 z rodzin zastępczych zawodowych,
- 22 zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej, z czego 2 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 4 z rodzin zastępczych niezawodowych, 16 z rodzin zastępczych zawodowych,
- 16 zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej, z czego 5 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 10 z rodzin zastępczych niezawodowych, 1 z rodzinnego domu dziecka,
- 15 opuściło rodzinne formy pieczy zastępczej, m.in. z powodu zmiany miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, zgonu rodziców zastępczych, wyjazdu rodziny zastępczej za granicę.

Ponadto 60 wychowanków usamodzielniało się.

2.2.3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w formie instytucjonalnej

Instytucjonalną pieczę zastępczą, prowadzoną przez powiat lub na zlecenie powiatu stanowią placówki opiekuńczo – wychowawcze typu:

- socjalizacyjnego,
- interwencyjnego,
- rodzinnego,
- specjalistyczno – terapeutycznego.

Na terenie Łodzi w 2014 r. funkcjonowało 28 placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym 7 prowadzonych, na zlecenie Miasta, przez podmioty niepubliczne, tj:

- 4 placówki typu rodzinnego prowadzone przez Fundację „Happy Kids”,
- 2 placówki typu socjalizacyjnego: 1 prowadzona przez Fundację „Dom w Łodzi” i 1 prowadzona przez Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki Sióstr Salezjanek,
- 1 placówka typu specjalistyczno – terapeutycznego prowadzona przez Stowarzyszenie Ewangelizacyjno-Charytatywne Mocni w Duchu.

TABELA Nr 16

Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych wg podmiotu prowadzącego

Typ placówki	Liczba placówek		Liczba miejsc organizacyjnych (wg stanu na 31.12.2014 r.)	
	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
socjalizacyjne	16	2	329	29
socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	1	0	90	0
interwencyjne	2	0	75	0
rodzinne	2	4	16	27
specjalistyczno - terapeutyczna	0	1	0	6
razem	21	7	510	62

W okresie sprawozdawczym łódzkie placówki objęły opieką łącznie 925 dzieci, w tym 5 dzieci mieszkańców innych powiatów. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta Łodzi, wg stanu na dzień 31.12.2014 r., przebywało 5 dzieci niebędących mieszkańcami Łodzi.

W zakresie zapewnienia łódzkim dzieciom opieki w formach instytucjonalnych, Miasto współpracowało w 2014 r. z 26 powiatami, dzięki czemu 46 małoletnich mieszkańców Łodzi znalazło opiekę w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej poza terenem Miasta.

TABELA Nr 17

Liczba dzieci w łódzkich placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Typ placówki	Liczba dzieci przyjętych w 2014 r.		Liczba dzieci objętych opieką w 2014 r.	
	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne	Placówki publiczne	Placówki niepubliczne
socjalizacyjne	78	4	424	31
socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	120	0	205	0
interwencyjne	145	0	215	0
rodzinne	0	1	16	28
specjalistyczno - terapeutyczna	0	6	0	6
razem	343	11	860	65

2.2.4. Dzieci, które opuściły placówki opiekuńczo – wychowawcze

W 2014 r. placówki opiekuńczo – wychowawcze opuściło łącznie 340 dzieci, z czego 169 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, zostało przysposobionych bądź umieszczonych w formach rodzinnych:

- 74 wychowanków powróciło do rodziny naturalnej,
- 58 wychowanków zostało przysposobionych,
- 37 wychowanków zostało umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Pozostali wychowankowie m.in. usamodzielnili się bądź zostali przeniesieni do innego typu placówki.

TABELA Nr 18

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie powrotu dzieci do rodziny naturalnej, adopcyjnej lub umieszczenia dzieci w rodzinnych formach opieki (wg typu placówki)

Typ placówki	Powrót do rodziny naturalnej	Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenie w rodzinie adopcyjnej	Umieszczenie w innej placówce
socjalizacyjne	11	2	2	14
socjalizacyjna z miejscami interwencyjnymi	26	23	56	11
interwencyjne	37	12	0	72
rodzinne	0	0	0	1
specjalistyczno - terapeutyczna	0	0	0	0
razem	74	37	58	98

2.2.5. Współpraca placówek z wolontariuszami

Przy zapewnieniu opieki lub wychowania nad dzieckiem przebywającym w placówce oraz wykonywaniu innych czynności związanych z realizacją zadań, placówki mogły korzystać z pomocy wolontariuszy.

W 2014 r. w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 33 osoby w ramach wolontariatu stale współpracowały z placówkami, a 32 okresowo.

W niepublicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 35 osób stale współpracowało z placówkami, a 31 okresowo.

2.3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form pieczy zastępczej

W roku sprawozdawczym utworzono 89 nowych rodzin zastępczych dla 120 dzieci.

TABELA Nr 19

Nowe rodzinne formy pieczy zastępczej utworzone w 2014 r.

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
rodziny zastępcze spokrewnione	57	75
rodziny zastępcze niezawodowe	23	30
rodzina zastępcza zawodowa	3	1
rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	3
rodzinny dom dziecka	0	0
razem	84	109

TABELA Nr 19A

Nowe rodzinne formy pieczy zastępczej powstałe w 2014 r. w wyniku przekształcenia z rodzin zastępczych niezawodowych i rodzin zastępczych zawodowych

Typ rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
rodzina zastępcza zawodowa	1	1
rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	3	5
rodzinne domy dziecka	1	5
razem	5	11

2.3.1. Działania na rzecz promowania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego

Umieszczanie osieroconych dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej jest ideą, która od lat wyznacza w Łodzi kierunek działań w zakresie zapewnienia dzieciom pozbawionym opieki rodziców zastępczych form opieki i wychowania.

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w ramach działań promujących rodzicielstwo zastępcze zlecił wyprodukowanie 30 sekundowego spotu reklamowego. W filmie wzięły udział dzieci oraz opiekunowie będący przedstawicielami rodzinnej pieczy zastępczej. W dniu 16 grudnia 2014 r. w siedzibie Ośrodka zorganizowano uroczysty pokaz reklamy, w którym uczestniczyły osoby zaangażowane w projekt. Spot będzie wykorzystany do promowania pieczy zastępczej m.in. poprzez jego dystrybucję w środkach masowego przekazu.

Ponadto, w dniu 25 września 2014 r. odbyła się w Radiu Żak audycja mająca na celu promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej. Audycja przybliżyła słuchaczom problematykę opieki i wychowania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. W programie wzięły udział

osoby sprawujące pieczę zastępczą oraz przedstawiciel Wydziału Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2014 r. w promocję rodzicielstwa zastępczego włączył się również Caritas Archidiecezji Łódzkiej. Z jego inicjatywy przekazywano na comiesięcznych spotkaniach zespołów parafialnych szczegółowe informacje o możliwości podjęcia się funkcji rodziny zastępczej bądź rodziny pomocowej. Ponadto wiedzę o rodzinnej pieczy zastępczej rozpowszechniano wśród opiekunów szkolnych kół Caritasu, wychowawców klas i wolontariuszy.

Mając na względzie rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, Miasto Łódź oferowało także rodzinnym formom pieczy zastępczej przywileje, do których zaliczyć należy m.in. fakt, iż:

- za dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka nie ponoszono opłaty za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Łódź (uchwała Nr XVII/315/11 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne prowadzone przez Miasto Łódź) - w 2014 r. z powyższego przywileju skorzystało 110 dzieci, w tym: 5 dzieci z rodzinnych domów dziecka, 22 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych, 27 dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych, 56 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych,
- dzieci uczące się i wychowujące w rodzinach zastępczych, posiadających czworo i więcej dzieci oraz w zawodowych rodzinach zastępczych miały prawo do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej (uchwała Nr XXXI/551/12 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie ustalenia opłaty za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi) – w 2014 r. z ulgi skorzystało 88 dzieci, w tym: 37 dzieci z rodzinnych domów dziecka, 19 dzieci z rodzin zastępczych zawodowych, 6 dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych i 26 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych.

Przedstawiciele rodzinnych form pieczy zastępczej mogli również korzystać z systemu ulg, zwolnień i preferencji przewidzianych w ramach „Łódzkiej Karty Dużej Rodziny”, przyjętej Uchwałą Nr LXIV/1356/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 12 czerwca 2013 r. Powyższy Program oferuje łódzkim rodzinom, posiadającym troje lub więcej dzieci, w tym rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka, m.in. preferencyjne przyjmowanie małoletnich do żłobków miejskich, zniżki w sklepach, restauracjach, zakładach optycznych, salonach fryzjerskich, szkołach językowych, bilety wstępu w obniżonych cenach do teatrów, na pływalnie, lodowiska i imprezy sportowe.

2.3.2. Działania na rzecz wspierania rodzinnego rodzicielstwa zastępczego

Funkcjonujące na terenie Łodzi rodzinne formy pieczy zastępczej objęte były wsparciem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zarządzeniem Nr 1574/VI/11 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 8 grudnia 2011 r. organizatorem wyznaczony został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi.

Bezpośrednie zadania na rzecz środowiska rodzinnej pieczy zastępczej realizują koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownicy socjalni.

W strukturach organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, według stanu na dzień 31.12.2014 r., zatrudnionych było 24 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 10 pracowników socjalnych. Do ich zadań należało m.in.: udzielanie pomocy rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,

zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej.

Mając powyższe na względzie w Zespole ds. Pieczy Zastępczej (realizującym zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) zatrudnieni są specjaliści: 2 pedagodzy oraz 3 psychologzy.

Rodzinne formy pieczy zastępczej objęte zostały również wsparciem wolontariuszy. W 2014 r. zawartych zostało przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi 9 porozumień o współpracy z wolontariuszami. W ramach zawartych porozumień, 7 wolontariuszy podjęło współpracę w zakresie realizowania zajęć o charakterze edukacyjnym w celu uzupełnienia wiedzy dzieci najczęściej na poziomie szkoły podstawowej. Natomiast 2 wolontariuszy realizowało działania opiekuńczo-wychowawcze wobec dzieci pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej. Z wyżej wymienionych form wolontariatu skorzystało 12 dzieci.

W 2014 r., w ramach współpracy z Biurem Wolontariatu „Caritas” przy ul. Piotrkowskiej 85 w zakresie prowadzenia zajęć wyrównujących deficyty w nauce, 23 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych skorzystało z pomocy.

Ponadto w ramach współpracy z innymi organizacjami:

- 9 dzieci z 3 rodzin spokrewnionych i 2 dzieci z 2 rodzin niezawodowych skorzystało z zajęć świetlic środowiskowych prowadzonych przez „Caritas”,
- 2 dzieci z 1 rodzinnego domu dziecka skorzystało z pomocy w nauce za pośrednictwem Fundacji Gajusz,
- 6 dzieci z 5 rodzin i 1 rodzinnego domu dziecka skorzystało z pomocy w nauce za pośrednictwem Fundacji Ernst & Young.

2.3.3. Dodatkowe działania podjęte i realizowane w 2014 r. przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

➤ Zorganizowanie dla dzieci z rodzinnych form pieczy zastępczej czasu wolnego

- W dniu 7 stycznia 2014 r. Wydział Wsparcia Rodzinnej Pieczy Zastępczej we współpracy z Firmą Usługowo - Transportową BUNIO TRAVEL Jarosław Bugno, zorganizował bezpłatną wycieczkę dla 21 podopiecznych do Fabryki Bombek w Piotrkowie Trybunalskim. Celem wycieczki było zapoznanie dzieci z etapami powstawania ozdób szklanych oraz udział w warsztatach polegających na dekorowaniu bombek.
- W dniu 31 stycznia 2014 r. Wydział Wsparcia Rodzinnej Pieczy Zastępczej we współpracy z Bałuckim Ośrodkiem Kultury „RONGO” w Łodzi przy ul. Limanowskiego 166, zorganizował Bał Karnawałowy dla 40 dzieci w wieku 6-12 lat z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. W czasie balu prowadzone były konkursy z nagrodami oraz przygotowano słodki poczęstunek. Nagrody konkursowe zorganizowano w ramach współpracy z Łódzkim Oddziałem Instytutu Pamięci Narodowej, a słodkości, owoce, napoje itp. zostały zakupione ze środków własnych pracowników, a także przekazane jako darowizna.

- W marcu 2014 r. w ramach kontynuowania dobrej współpracy z Bałuckim Ośrodkiem Kultury „RONDO”, 30 dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka zostało zaproszonych do udziału w bezpłatnych warsztatach teatralnych „W drodze do teatru – w drodze do siebie” realizowanych w ramach Ogólnopolskiego Przeglądu Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Dziatwa”. Ponadto dzieci uczestniczyły w warsztatach „Gry i zabawy animacyjne” oraz „Robotyka”.

➤ **Zorganizowanie paczek świątecznych**

- W wyniku współpracy Wydziału Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej z Fundacją Rodzinnej Opieki Zastępczej „Ja i Mój Dom” z Łodzi, przekazano 20 paczek z żywnością i słodyczami dla najbardziej potrzebujących przedstawicieli rodzinnej pieczy zastępczej, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej. Fundacja ofiarowała również 20 zaproszeń dla podopiecznych Wydziału na spektakl „Opowieść o prawdziwym Mikołaju” do Teatru Piccolo. W trakcie przedstawienia wręczono dzieciom drobne upominki.
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej w ramach własnych działań zorganizował zbiórkę słodyczy, zabawek i książeczek z przeznaczeniem na prezenty. Dwadzieścia trzy paczki świątecznie – mikołajkowe dla dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostały doręczone przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników socjalnych.

➤ **Działania na rzecz współpracy ze środowiskiem lokalnym**

- W ramach kontynuacji dobrej współpracy z Wydziałem Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego, Katedrą Pedagogiki Społecznej, w wyniku podpisania w dniu 26 lutego 2014 r. porozumienia, 25 studentów zostało przyjętych do Wydziału Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej na pedagogiczne praktyki zawodowe. W ramach 30 godzin zajęć, studenci pod opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zostali skierowani do rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Program praktyk obejmował m. in. opracowanie szczegółowych diagnoz pedagogicznych dla dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej, a także prowadzenie lekcji wyrównawczych.
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej został zaproszony przez Uniwersytet Łódzki do współpracy w ramach międzynarodowego projektu FALEFOS Family Learning in Foster Familie, Lifelong Learning Programme – Grundtvig (2013-2015). Projekt obejmował badania zaplanowane w okresie marzec – maj 2014 r. w formie wywiadów z rodzicami zastępczymi, rodzicami biologicznymi oraz pracownikami socjalnymi, jak też realizację wywiadu fokusowego z udziałem wskazanych kategorii osób. Celem projektu było opracowanie materiałów szkoleniowych dotyczących możliwości wspierania rodziców zastępczych, rodzin biologicznych i pracowników socjalnych w wychowaniu dzieci w rodzinach zastępczych.
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej został zaproszony do współpracy w ramach projektu „Jesteś z nami ...” realizowanego przez Punkt Pomocy Charytatywnej Caritas Archidiecezji Łódzkiej, który polegał na zorganizowaniu pomocy materialnej w formie

zakupu opału dla rodzin z dziećmi, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej. Wydział Wsparcia Rodzinnej Pieczy Zastępczej wytypował 15 rodzin zastępczych do udziału w projekcie. Każda rodzina otrzymała węgiel (orzech średni) pakowany w worki po 530 kg.

- W okresie od 27.10.2014 r. do 15.12.2014 r. w Wydziale Wsparcia Rodzinnej Pieczy Zastępczej były realizowane warsztaty edukacyjne dla rodziców pn.: „Akademia Rodzica – wychowanie bez przemocy i uzależnień” (z wykorzystaniem elementów Programu Szkoła dla Rodziców i Wychowawców).

Warsztaty były realizowane w ramach autorskiego projektu Pani Agnieszki Majewicz i Pani Bożeny Wolskiej (psycholożki jednej z łódzkich poradni psychologiczno-pedagogicznych) we współpracy z Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi.

Warsztaty były prowadzone dla rodziców zastępczych pozostających pod nadzorem tutejszego Wydziału na terenie Wydziału w godzinach popołudniowych.

Warsztaty obejmowały cykl 10 spotkań około 4 godzinnych. Warsztaty były realizowane w ramach dwóch bloków tematycznych: Blok poświęcony zagadnieniom związanym z przemocą domową, i blok poświęcony rozwijaniu kompetencji rodzicielskich służących profilaktyce przemocy i uzależnień. Zakwalifikowano do pracy na zajęciach 19 osób.

2.4. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin pomocowych

W przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogła sprawować opieki, w szczególności z powodu:

- problemów zdrowotnych,
- nieprzewidzianych zdarzeń losowych,
- zaplanowanego wypoczynku,

piecza zastępcza nad dzieckiem może być powierzona rodzinie pomocowej.

Rodziną pomocową mogła być funkcjonująca rodzina zastępcza niezawodowa, zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka bądź osoby w tym zakresie przeszkolone, a podstawą umieszczenia dziecka jest umowa zawartą pomiędzy starostą a rodziną.

W 2014 r. zawartych zostało 10 umów stanowiących podstawę umieszczenia dzieci w rodzinie pomocowej.

Czas pobytu dziecka w rodzinie pomocowej nie może przekroczyć 2 miesięcy. W 2014 roku jedynym powodem umieszczenia dzieci w rodzinach pomocowych było skorzystanie przez zawodowe rodzinne formy pieczy zastępczej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka z przysługującego im prawa do czasowego niesprawowania opieki w związku z wypoczynkiem. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, wymiar wypoczynku nie może przekraczać 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy.

W okresie sprawozdawczym z prawa do wypoczynku skorzystało 7 rodzin zastępczych.

Pod opieką rodzin pomocowych umieszczonych było 25 dzieci.

2.5. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodzinne oraz instytucjonalne formy pieczy zastępczej

Osobie pełnoletniej, opuszczającej rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo – wychowawczą udzielana była pomoc w:

- uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych,
- uzyskaniu zatrudnienia.

Ponadto pełnoletni wychowankowie rodzinnych form pieczy zastępczej objęci byli wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2014 r. pieczę zastępczą z tytułu usamodzielnienia opuściło 129 wychowanków, z czego:

- 60 wychowanków opuściło formy rodzinne,
- 69 wychowanków opuściło formy instytucjonalne.

2.5.1. Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych

Jedną z form pomocy pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą, poza możliwością uzyskania lokalu z zasobu lokalowego Miasta, było umożliwienie pobytu w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione miało na celu przygotowanie osób oczekujących na przydział własnego lokalu do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

W 2014 r. w Łodzi funkcjonowało 5 mieszkań chronionych dysponujących łącznie 31 miejscami: 3 mieszkania prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi i 2 mieszkania prowadzone na zlecenie Miasta przez podmiot niepubliczny.

Łącznie w mieszkaniach chronionych w 2014 roku przebywało 40 pełnoletnich byłych wychowanków pieczy zastępczej.

2.5.2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia

W ramach projektu systemowego pn.: „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”, wychowankom pieczy zastępczej oferowano zajęcia z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.

W 2014 r. do projektu przystąpiło 26 wychowanków opuszczających bądź przebywających w rodzinach zastępczych, a także 34 wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udział w projekcie zgodnie ze ścieżką uczestnictwa zakończyły 34 osoby.

Działania skierowane do uczestników projektu miały na celu podniesienie motywacji do podjęcia pracy, podwyższenie lub nabycie kwalifikacji zawodowych, wzmocnienie pozycji na rynku pracy, a w stosunku do osób młodych, które dopiero na rynek pracy wchodzi – dodatkowo naukę poruszania się na rynku pracy, autoprezentację, umiejętność eksponowania swoich mocnych stron.

Uczestnikom oferowano m.in. warsztaty rozwoju osobistego i zawodowego połączone z treningiem pracy oraz szkolenia zawodowe.

Wśród szkoleń zawodowych, które wybrały osoby będące w projekcie, w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania, przeważały kursy: manicure i pedicure z elementami prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej, obsługi kas fiskalnych z terminalem kart płatniczych i fakturowaniem, obsługi wózków jezdniowych z możliwością ukończenia kursu prawa jazdy kategorii B, nadające uprawnienia operatora koparko-ladowarki, a także szkolenia z zakresu usług gastronomicznych i obsługą cateringu.

Wobec dorastającej młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej, prowadzone były również działania uwzględniające tzw. kształcenie przedzawodowe. Wybór ścieżki edukacyjno – zawodowej jest ważną decyzją w życiu człowieka, a od właściwego dopasowania zdolności, zainteresowań oraz możliwości fizycznych do wymarzonego zawodu zależy często powodzenie w życiu zawodowym. W listopadzie 2014 roku, w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi, zorganizowane zostały dla wychowanków pieczy zastępczej warsztaty z zakresu preorientacji zawodowej oraz nabywania kompetencji społecznych. W zajęciach wzięło udział 9 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Mając na względzie właściwe przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, również placówki opiekuńczo – wychowawcze realizowały programy, dzięki którym dzieci zdobywały wiedzę jak kształtować swoją ścieżkę edukacyjną, jak wykonywać samodzielnie podstawowe czynności niezbędne do prowadzenia gospodarstwa domowego takie jak: gotowanie, planowanie i gospodarowanie budżetem domowym oraz czasem wolnym. W 2014 r. placówki opracowały i zrealizowały 13 takich programów.

Umożliwiły także wychowankom udział w programach zorganizowanych przez Fundację Robinsona Crusoe. Programy „Asystent Usamodzielnienia” i „Wehikuł usamodzielnienia Łódź” miały na celu m.in. pomoc starszym dzieciom w znalezieniu pracy lub odbyciu stażu. Wychowankowie uczestniczyli również w szkoleniu pt. „Autoprezentacja i doradztwo zawodowe”, które zostało zorganizowane przez MONAR. Jego celem było nabycie umiejętności zaprezentowania własnej osoby i kwalifikacji wobec przyszłego pracodawcy.

W ramach Działania 7.2. „Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej”, Poddziałania 7.2.1. „Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Fundacja „INKUBATOR” realizuje w okresie od dnia 01.01.2014r. do dnia 30.06.2015r. projekt „poMOCNI” będący wsparciem dla niezatrudnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych lub rodzin zastępczych z terenu Miasta Łodzi, zamieszkałych lub uczących się na terenie województwa łódzkiego, w wieku 18 – 30 lat, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem projektu było zwiększenie szans na rynku pracy pięćdziesięciu (26 kobiet i 24 mężczyzn) niezatrudnionych wychowanków różnych form pieczy zastępczej (instytucjonalnej i rodzinnej) z terenu Miasta Łodzi.

W ramach projektu przewidziane zostały następujące formy wsparcia:

- budowa Indywidualnych Planów Działania (4h/osobę),
- wyjazdowe warsztaty kompetencji społecznych realizowane w grupach 16 -17 osobowych (40h/osobę),
- indywidualne poradnictwo psychologiczno-zawodowe,
- mentoring,
- szkolenia i kursy zawodowe dostosowane do predyspozycji uczestników i zapotrzebowania rynku pracy – koszt szkoleń na 1 osobę do 3200 zł,
- płatne 6 miesięczne staże dla 25 uczestników - stypendium stażowe w wysokości 1600 zł brutto miesięcznie,
- pośrednictwo pracy.

Projekt „poMOCNI” był opracowywany oraz realizowany we współpracy i w partnerstwie z Wydziałem Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z siedzibą przy ul. Lipowej 28.

2.6. Organizowanie szkoleń

2.6.1. Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

W okresie sprawozdawczym na zlecenie Miasta przeprowadzone zostały przez podmiot niepubliczny - Centrum Służby Rodzinie dwa szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2014 r. do Zespołu ds. Pieczy Zastępczej zgłosiło się 65 osób deklarujących gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Po przeprowadzeniu oceny pod względem spełnienia przez kandydatów warunków formalnych, 59 kandydatów zostało pozytywnie zweryfikowanych i skierowanych na szkolenie.

Szkolenie ukończyło 4 kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, 39 na rodziny zastępcze niezawodowe, 14 na rodziny zastępcze zawodowe, w tym: 7 osób na rodzinę zastępczą zawodową „zwykłą”, 5 osób na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną, 2 osoby na rodzinę zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego i 2 osoby na prowadzących rodzinny dom dziecka.

2.6.2. Szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych

W celu podniesienia kwalifikacji i umiejętności wychowawczych funkcjonujących rodzin zastępczych w 2014 r. zorganizowane zostały dwa szkolenia, które ukończyły łącznie 56 osoby prowadzące różne formy rodzinnej pieczy zastępczej.

2.7. Prowadzenie rejestru danych dotyczącego rodzinnych form pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta prowadzi rejestr danych o osobach:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka wraz z liczbą umieszczonych dzieci.

W 2014 r. do rejestru zostały wpisane wszystkie funkcjonujące zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, a także rodziny zastępcze zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.

Dane zostały opracowane w wersji papierowej i elektronicznej oraz zostały przesłane do właściwego sądu. Dane zawierały informacje o liczbie dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

2.8. Wydatki związane z realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej

2.8.1. Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach rodzinnych

W 2014 r. wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy w rodzinnych formach pieczy zastępczej wyniosły łącznie 17 918 979,39 zł, w tym:

- 2 388 391,23 zł – wydatki na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie innego powiatu,
- 799 552,57 zł - wydatki na dziecko, mieszkańca innego powiatu, przebywającego w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terenie Łodzi,
- 13 525 407,00 zł - wydatki na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w rodzinach zastępczych na terenie Łodzi. W kwocie tej mieszczą się wydatki z tytułu świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, z tytułu wynagrodzeń przysługujących zawodowym rodzinom zastępczym oraz wynagrodzeń z tytułu 15 umów zawartych z osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- 1 183 451,88 zł - wydatki na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w rodzinnych domach dziecka na terenie Łodzi. W kwocie tej mieszczą się wydatki z tytułu świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnym domu dziecka, z tytułu wynagrodzeń przysługujących prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz wynagrodzeń z tytułu 10 umów zawartych z osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- 22 176,71 zł - wydatki związane z funkcjonowaniem rodzin pomocowych. W okresie sprawozdawczym na terenie Łodzi funkcjonowało 10 rodzin pomocowych, w których przebywało 25 dzieci. Rodzinom wypłaconych zostało 38 świadczeń.

2.8.2. Wydatki związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej w formach instytucjonalnych

Rocznie wydatki na bieżące funkcjonowanie placówek wyniosły 32 551 865,61 zł, z czego:

- 30 855 022,61 zł na funkcjonowanie 21 placówek publicznych,
- 1 696 843,00 zł na funkcjonowanie 7 placówek niepublicznych.

Na pokrycie wydatków na dziecko, mieszkańca Łodzi, przebywającego w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów, wydatkowano kwotę w wysokości 2 002 962,70 zł.

Na pokrycie wydatków na dziecko, mieszkańca innego powiatu, przebywającego w łódzkich placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano kwotę w wysokości 307 587,00 zł.

Na zakupy i roboty inwestycyjne przeprowadzone w łódzkich publicznych placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano w 2014 r. łączną kwotę w wysokości 57 509,89 zł.

Placówki poczyniły następujące inwestycje:

- 1) Dom Dziecka Nr 1 im. Janka Krasickiego – remont ogrodzenia, montaż samozamykaczy do drzwi ppoż.;
- 2) Dom Dziecka Nr 6 im. Stanisława Jachowicza w Łodzi – wykonanie i doposażenie placu zabaw;
- 3) Dom Dziecka Nr 9 – Dom Międzypokoleniowy Bednarska w Łodzi – zakup placu zabaw;
- 4) Dom Rodzinny „Giewont” – odświeżenie pomieszczeń mieszkalnych.

Ponadto w nowoutworzonej w 2014 r. placówce opiekuńczo-wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego – Dom „Anielisko” wydatkowano łącznie kwotę 20 500,00 zł na doposażenie placówki, w tym na zakup mebli i sprzętu kuchennego.

2.8.3. Wydatki związane z przyznawaniem pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą

W 2014 r. poniesione zostały wydatki w łącznej wysokości 2 893 511,95 zł w związku z przyznawaniem pomocy pieniężnej pełnoletnim osobom, które opuściły pieczę zastępczą.

TABELA Nr 20

Pomoc finansowa wypłacona pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej w 2014 r.

Pełnoletni wychowankowie opuszczający	Pomoc na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
instytucjonalną pieczę zastępczą	1 602	944 508,29	44	74 000,00
rodzinną pieczę zastępczą	3 239	1 788 562,66	53 (w tym dla 1 osoby niepełnosprawnej)	86 441,00

2.8.4. Wydatki dotyczące szkoleń

W 2014 r. na szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz na szkolenia dla funkcjonujących rodzinnych form pieczy zastępczej wydatkowana została kwota w wysokości 60 603,00 zł.

Ponadto, na szkolenia doskonalące umiejętności osób współpracujących z rodzinnymi formami pieczy zastępczej wydatkowano kwotę 19 699,00 zł.

2.8.5. Wydatki związane z obsługą systemu pieczy zastępczej

Wydatki związane funkcjonowaniem Wydziału Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej wyniosły w 2014 r. 2 021 651,42 zł. W kwocie tej mieszczą się wynagrodzenia dla zatrudnionych w Wydziale pracowników oraz środki finansowe przeznaczone na zakup materiałów biurowych, wyposażenia, opłaty poniesione z tytułu korzystania z mediów, podróże służbowe, szkolenia.

W 2014 r. Miasto Łódź, w ramach dotacji celowych pozyskanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu systemu pieczy zastępczej, wydatkowało kwotę 457 080,69 zł.

CZEŚĆ III

1. Działania na rzecz włączenia społecznego

1.1. Projekt systemowy „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”

Zgodnie z umową ramową Nr UDA-POKL.07.01.01-10-100/08-00 z dnia 18.09.2008 roku podpisaną pomiędzy Gminą Łódź a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Łodzi, w 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi kontynuował realizację projektu systemowego „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”. Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt został zrealizowany pod kątem finansowym w 82% (poziom ten wynika z oszczędności powstałych w wyniku prowadzenia zamówień publicznych na zakup poszczególnych usług). Działania merytoryczne zostały wykonane w 100%. Projekt zatwierdzony do realizacji w 2014 r. zakończy się 30 czerwca 2015 r.

Celem projektu była aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na terenie Łodzi poprzez objęcie ich zindywidualizowaną pracą socjalną, pomocą w przezwyciężeniu barier w powrocie na rynek pracy poprzez udostępnienie usług o charakterze edukacyjnym, zawodowym, zdrowotnym i społecznym, a także angażowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do uczestnictwa w środowiskowych formach aktywizujących.

Uczestnikami projektu byli bezrobotni i niepełnosprawni klienci pomocy społecznej w wieku aktywności zawodowej.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. w ramach realizacji projektu zrealizowano następujące działania:

- 1) zrekrutowano 707 nowych uczestników, będących podopiecznymi MOPS i objęto ich instrumentami aktywnej integracji (społecznymi, zawodowymi, edukacyjnymi i zdrowotnymi),
- 2) wsparto finansowo 543 osoby,
- 3) współfinansowano i zorganizowano turnusy rehabilitacyjne dla 67 osób niepełnosprawnych oraz ćwiczenia psychoruchowe,
- 4) 358 osób zdobyło nowe kwalifikacje oraz uprawnienia, w wyniku ukończenia szkoleń zawodowych,
- 5) udzielano specjalistycznego poradnictwa (m.in. prawnego, z zakresu poprawnego wizerunku) - skorzystały 304 osoby,
- 6) zorganizowano wyjazd integracyjny dla 360 beneficjentów i ich dzieci,
- 7) w Klubach Integracji Społecznej zrealizowano warsztaty rozwoju osobistego i zawodowego dla 461 osób,
- 8) dla młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze bądź rodziny zastępcze zorganizowano wyjazdowy warsztat rozwoju osobistego i zawodowego do Gdańska – skorzystało 59 osób,
- 9) zorganizowano i sfinansowano miejsca stażowe dla 83 uczestników i uczestniczek projektu,
- 10) zorganizowano i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 106 osób współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 11) z opieki nad osobami zależnymi w trakcie uczestnictwa w szkoleniach skorzystało 18 osób,

- 12) zorganizowano piknik integracyjny dla uczestników projektu oraz ich otoczenia, w pikniku zorganizowanym w parku wzięło udział ok. 250 osób,
- 13) zorganizowano imprezę z okazji mikołajek, podczas której wręczono dzieciom 350 paczek świątecznych, w imprezie wzięło udział ok. 500 osób.

Całkowita wartość projektu w 2014 roku wyniosła 5 095 714,56 zł, w tym wkład własny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi stanowiła kwota 501 560,54 zł.

1.2. Kluby Integracji Społecznej

W 2014 r. w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonowały trzy Kluby Integracji Społecznej, tj.:

I Klub Integracji Społecznej w Łodzi, przy ul. Tybury 16,

II Klub Integracji Społecznej w Łodzi, przy ul. Księży Młyn 2,

III Klub Integracji Społecznej w Łodzi, przy ul. Paderewskiego 47,

w ramach działania XV pn. „Aktywizacja zawodowa osób uzależnionych od alkoholu w klubach integracji społecznej poprzez działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia” Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 r. (MPPiRPA).

Działania podejmowane w Klubach Integracji Społecznej miały na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego między innymi poprzez:

- minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia,
- prowadzenie poradnictwa zawodowo-psychologicznego,
- kształtowanie umiejętności w zakresie kompetencji społecznych,
- kształtowanie postaw samodzielności w poszukiwaniu zatrudnienia,
- opracowywanie i realizacja programów pomocowych,
- rozpoznawanie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy,
- propagowanie działań wolontarystycznych, społecznych oraz idei spółdzielni socjalnych,
- prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej i korzystanie z dostępnej infrastruktury.

Realizacja działania obejmowała prowadzenie zajęć motywacyjno-edukacyjnych pomagających w starcie zawodowym, które odbywały się poprzez treningi umiejętności społecznych, warsztaty rozwoju osobistego i zawodowego, warsztaty tematyczne aktywizujące uczestników (np. decoupage, warsztaty komputerowe, warsztaty wizerunku-wizaż, fototerapia), a także grupy wsparcia dla osób uzależnionych.

Ponadto w Klubach Integracji Społecznej realizowano Program Aktywizacja i Integracja (PAI) we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi, z którym zawarto w dniu 5 września 2014 r. stosowne porozumienie. Program PAI miał na celu ukształtowanie aktywnej postawy osób bezrobotnych w życiu społecznym i zawodowym i realizowany był poprzez kierowanie tych osób do prac społecznie użytecznych, wzmocnione równoległym uczestniczeniem w działaniach z zakresu integracji społecznej.

Do udziału w Programie Aktywizacja i Integracja kierowane były osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej. W ramach programu realizowano zajęcia aktywizacji społecznej i zawodowej min. treningi umiejętności społecznej, prace społecznie użyteczne. Ogółem wydano 89 skierowań do uczestnictwa w Programie, który ukończyły 54 osoby.

W 2014 r. z pomocy i wsparcia Klubów Integracji Społecznej na terenie Miasta Łodzi skorzystało 1 396 osób.

Wydatki poniesione na reintegrację zawodową uczestników Klubów Integracji Społecznej w 2014 r. wyniosły: 240 808,40 zł.

1.3. Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne i staże stanowią jedno z narzędzi aktywizacji osób bezrobotnych. Działając w oparciu o ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lipca 2011 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. Nr 155, poz. 921).

Prace społecznie użyteczne to prace wykonywane przez osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. W roku 2014 po raz pierwszy zrealizowano pilotażowy program Aktywizacja i Integracja, w ramach którego również kierowane były osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych. Prace te były organizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej tj. w placówkach oświatowo-wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, domach pomocy społecznej oraz w Wydziałach Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Bezrobotnemu wykonującemu prace społecznie użyteczne przysługiwało świadczenie. W okresie od stycznia do maja 2014 r. stawka za godzinę wynosiła 8,00 zł. Począwszy od czerwca 2014 r. stawka ta wzrosła do 8,10 zł za godzinę (60% świadczenia wypłacanego osobie wykonującej prace społecznie użyteczne pokrywane było z Funduszu Pracy). Czas pracy w ciągu tygodnia nie mógł przekroczyć 10 godzin.

TABELA Nr 21

Prace społecznie użyteczne realizowane w 2014 r.

Lp.	Miejsce świadczenia pracy	Liczba miejsc
1	placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze	275
2	domy pomocy społecznej	61
3	Wydziały Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	83
4	organizacje pozarządowe lub instytucje	114
razem		542

Z Funduszu Pracy zrefundowano 60% na kwotę 342 359, 76 zł, w tym refundacja w ramach Programu Aktywizacja i Integracja. Wykonywano głównie prace gospodarczo-porządkowe.

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi zorganizował i sfinansował staże w ramach projektu systemowego „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Staż to nabywanie

umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Staże zostały zorganizowane i sfinansowane zgodnie z *Wytycznymi na temat sposobu realizacji instrumentu aktywizacji zawodowej c) praca, praktyka lub staż w spółdzielni socjalnej lub innym podmiocie*. Z tej formy wsparcia skorzystało 97 osób.

Za okres odbywania stażu przysługiwało stypendium – 997, 40 zł miesięcznie.

TABELA Nr 22

Staże realizowane w 2014 r.

Lp.	Miejsce świadczenia pracy	Liczba podmiotów
1	prywatne firmy	8
2	domy pomocy społecznej	2
3	jednostki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi	2
4	organizacje pozarządowe lub instytucje	8
6	placówki medyczne	3
7	placówki oświatowo-wychowawcze	9
razem		32

1.4. Centrum Integracji Społecznej

(Miejski Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi wspierał zatrudnienie socjalne poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu.

W 2014 r. zadanie to realizowała Fundacja „Uwolnienie” z siedzibą w Łodzi, przy ul. Inowrocławskiej 5a.

W ramach zadania podejmowane były działania mające na celu aktywizację zawodową i społeczną uczestników Centrum Integracji Społecznej poprzez zorganizowanie kursów zawodowych (dwie grupy korzystające ze szkoleń z wybranej tematyki: prace porządkowe i pielęgnacja terenów zielonych lub prace remontowo – budowlane, kurs mechaniki ogólnej z uwzględnieniem mechaniki pojazdów), terapii indywidualnej (rozmowy indywidualne) i grupowej (spotkania o charakterze edukacyjnym i warsztatowym), zajęć z zakresu aktywizacji zawodowej (połączone z edukacją profilaktyki uzależnień oraz zwalczaniem objawów wykluczenia społecznego). Ponadto uczestnicy mieli zapewnioną pomoc psychologiczną, pedagogiczną oraz pomoc ze strony doradcy zawodowego. W 2014 r. z Centrum Integracji Społecznej skorzystały 42 osoby, w tym: 12 kobiet i 30 mężczyzn. Wydatki poniesione na Centrum Integracji Społecznej w 2014 r. wyniosły: 124 520,00 zł.

CZĘŚĆ IV

1. Zadania realizowane w ramach budżetu obywatelskiego

1.1. Budżet obywatelski

Budżet obywatelski stanowi wydzieloną część budżetu miasta Łodzi, o której przeznaczeniu decydują mieszkańcy poprzez zgłoszenie propozycji jednorocznych zadań należących do kompetencji gminy albo powiatu, a następnie dokonanie wyboru - poprzez głosowanie - spośród pozytywnie zweryfikowanych propozycji zadań.

W 2014 r. w ramach pierwszej edycji Budżetu Obywatelskiego, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował 9 wniosków, w tym: 1 ogólnomiejski, 3 w rejonie Bałut, 3 w rejonie Śródmieścia, 2 w rejonie Widzewa. Łączny koszt wydatkowanych na ten cel środków wyniósł 268 239,60 zł.

1.1.1. Prowadzenie Banku Żywności w Łodzi

Podmiot realizujący zadanie - Fundacja Bank Żywności w Łodzi im. Marka Edelmana z siedzibą w Łodzi przy Al. Piłsudskiego 150/152 - w ramach realizacji zadania zobowiązał się do zapewnienia pomocy żywnościowej 20 000 najbardziej potrzebującym mieszkańcom Łodzi, poprzez systematyczne pozyskiwanie darowizn żywności od producentów i dystrybutorów oraz przekazywanie jej organizacjom pomocowym działającym na rzecz osób najuboższych.

W 2014 r. z pomocy w ramach programu skorzystały 20 852 osoby, którym przekazano 501 025,092 kg żywności. Wydatki na realizację zadania wyniosły: 200 000,00 zł.

1.1.2. Dienne domy pomocy społecznej

W ramach środków pozyskanych z budżetu obywatelskiego zrealizowano 8 wniosków złożonych przez następujące placówki:

- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Wrocławskiej 10 – zakup pianina oraz zakup laptopa wraz z instalacją i rocznym abonamentem (2 wnioski),
- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Organizacji WiN 37 – zakup sprzętu nagłaśniającego, odbiornika TV, uchwytu do mocowania telewizora na ścianie, laptopa ze statywem oraz urządzenia wielofunkcyjnego,
- Dom Dziennego Pobytu przy al. Kościuszki 29 – zakup fotela masującego oraz zatrudnienie rehabilitanta,
- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Jaracza 36 – zakup wieży oraz aparatu cyfrowego,
- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Piotrkowskiej 203/205 – zakup zestawu komputerowego, fotela i biurka,
- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Ćwiklińskiej 18 – zakup zestawu komputerowego, biurka i fotela,

- Dom Dziennego Pobytu przy ul. Grota Roweckiego 30 – zakup fotela do masażu, bieżni elektrycznej, masażera karku i pleców, piłek kolczastych, piłek rehabilitacyjnych, piłki rehabilitacyjnej z pompką oraz materaca składanego do ćwiczeń rehabilitacyjnych.

W 2014 r. wydatki na realizację zadań określonych we wnioskach złożonych przez Domy Dziennego Pobytu wyniosły łącznie: 74 822,26 zł.

1.2. Zadania realizowane w ramach algorytmu

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizował zadania inwestycyjne i remontowe zgłoszone przez jednostki pomocnicze Miasta Łodzi – osiedla, finansowane w trybie tzw. algorytmu.

Wśród zgłoszonych i realizowanych zadań znalazły się inwestycje i remonty w placówkach podległych, nadzorowanych i monitorowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, tj. w domach dziennego pobytu, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz domach pomocy społecznej.

W 2014 r. wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi w ramach algorytmu wyniosły łącznie 36 572,98 zł.

CZĘŚĆ V

1. Współdziałanie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z podmiotami niepublicznymi w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi współpracował z organizacjami pozarządowymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, prowadzącymi działalność w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, a także z organizacjami pozarządowymi, o których mowa w art. 190 pkt 1 lub podmiotami wymienionymi w art. 190 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzącymi działalność w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W ramach zawartych umów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi realizację zadań powierzył 47 podmiotom niepublicznym.

TABELA Nr 23

Wykaz zadań realizowanych przez podmioty niepubliczne

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	
1.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej (w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych).
2.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.
3.	Organizowanie szkoleń dla asystentów rodziny, w tym superwizji:
	- „Diagnoza i wsparcie dziecka wykorzystywanego seksualnie”, - superwizja.
4.	Organizowanie programów wspierających z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
Rozwój pieczy zastępczej	
5.	Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.
6.	Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontaryjnej.

	Szkolenia dla kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej:
7.	- przeprowadzenie 3 szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz osób do prowadzenia rodzinnych domów dziecka i dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
8.	Prowadzenie działalności edukacyjnej i upowszechniającej tworzenie rodzinnej pieczy zastępczej.
9.	Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, w tym superwizji:
	- „Opieka nad dzieckiem ze specyficznymi potrzebami”,
	- superwizja dla przedstawicieli zawodowych rodzinnych form pieczy zastępczej.
10.	Organizowanie specjalistycznych szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym superwizji:
	- „Praca z rodziną wychowującą dziecko w okresie adolescencji”,
	- superwizja.
Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym	
11.	Prowadzenie placówek dla bezdomnych:
	- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku, leków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym w schroniskach, noclegowni, mieszkaniach readaptacyjnych dla osób bezdomnych,
	- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku, leków oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym poprzez prowadzenie świetlicy dla bezdomnych.
12.	Prowadzenie punktów pomocy charytatywnej.
13.	Realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”.
Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostki całodobowej opieki	
14.	Prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa.
15.	Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych.
16.	Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych.
17.	Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
18.	Prowadzenie dziennych domów pomocy.

19.	Prowadzenie środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
20.	Prowadzenie klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
21.	Prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej.
22.	Prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
23.	Prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.
24.	Prowadzenie domów pomocy społecznej.
25.	Realizacja programu osłonowego „Prowadzenie banków żywności” (w ramach budżetu obywatelskiego).
Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie	
26.	Prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
27.	Szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne	
28.	Organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym.
29.	Organizowanie i prowadzenie banków żywności.
30.	Prowadzenie jadalni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci).
31.	Organizowanie i prowadzenie specjalistycznych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
32.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych	
33.	Organizowanie i prowadzenie ośrodków rehabilitacyjno-readaptacyjnych (hosteli) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancje psychoaktywne, które ukończyły program terapeutyczny.
34.	Realizacja programów reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny.
35.	Realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny.

CZĘŚĆ VI

1. Kontrole merytoryczno-finansowe

1.1. Kontrole wewnętrzne

Nadzór nad sposobem realizacji zadań wykonywanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi, jednostki mu podległe, nadzorowane, monitorowane i koordynowane oraz podmioty, z którymi zawarte zostały umowy na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej sprawował Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej w zakresie finansowo-księgowym oraz oddziały merytoryczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi – w zakresie spraw im podległych. Nadzór realizowany był w formie kontroli i wizytacji.

W 2014 r. ogółem przeprowadzono 147 kontroli i 44 wizytacji.

- **Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej** przeprowadził ogółem 29 kontroli (na 18 planowanych), w tym:

- 17 w jednostkach nadzorowanych lub monitorowanych przez MOPS w Łodzi,
- 12 w organizacjach pozarządowych, realizujących zadania na zlecenie MOPS w Łodzi.

W jednostkach nadzorowanych lub monitorowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi kontrole koncentrowały się głównie na zagadnieniach finansowo-księgowych, natomiast w organizacjach pozarządowych przedmiotem kontroli było wykonywanie zadań przewidzianych umowami oraz gospodarowanie środkami publicznymi, w tym zwłaszcza dotacjami.

W wyniku przeprowadzonych kontroli:

- wydano ogółem 98 zaleceń pokontrolnych, w tym 91 zaleceń zostało już wykonanych,
- 3 kierownikom kontrolowanych podmiotów udzielono kary porządkowej.

- **Wydział Wspierania Ekonomii Społecznej:**

➤ **Dział ds. Współpracy z Podmiotami Uprawnionymi** przeprowadził:

- 9 kontroli realizacji zadań publicznych w zakresie pomocy społecznej oraz w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zleconych organizacjom pozarządowym lub podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3 wizytacje w miejscach realizacji zadań zleconych.

Przy realizacji zadań nie stwierdzono większych uchybień. Oceniono zgodność działalności z zakresem określonym w zawartych umowach. Po czynnościach kontrolnych poinformowano podmioty o konieczności informowania o wszelkich zmianach podczas realizacji zadania, prowadzenia w sposób rzetelny dokumentacji.

➤ **Dział Realizacji Projektów** przeprowadził:

- 10 kontroli dotyczących prawidłowości realizacji umów zawartych w ramach projektu “Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”.

Przy realizacji zadań nie stwierdzono większych uchybień. Oceniono zgodność działalności z zakresem określonym w zawartych umowach. W zaleceniach pokontrolnych zwracano głównie uwagę na konieczność zarejestrowania szkolenia na stronie www.inwestycjawkadry.pl, prowadzenia dokumentacji ze szkolenia na papierze z logotypami, oznaczania logotypami miejsca realizacji zajęć oraz informowania na bieżąco pracowników Biura Projektu o frekwencji na zajęciach.

□ **Wydział Koordynacji i Nadzoru przeprowadził:**

- 2 kontrole w Wydziałach Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi,
- 1 kontrolę Zespołu Interdyscyplinarnego w Łodzi,
- 1 wizytację w Schronisku dla Bezdomnych Kobiet w Łodzi przy ul. Gałczyńskiego 7,
- 4 wizytacje w Domach Dziennego Pobytu wchodzących w skład Wydziałów Pracy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły realizacji zadań z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w zakresie obsługi organizacyjno-technicznej, natomiast wizytacje dotyczyły bieżącego funkcjonowania placówek.

□ **Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych przeprowadził:**

- 9 kontroli i 12 wizytacji w warsztatach terapii zajęciowej,
- 70 kontrole w ramach programu „Aktywny samorząd”.

Kontrole w warsztatach terapii zajęciowej dotyczyły prawidłowości wykorzystania środków PFRON na funkcjonowanie warsztatów oraz realizacji zadań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestników warsztatów, natomiast przedmiotem kontroli przeprowadzonych w ramach programu „Aktywny samorząd” było prawidłowe rozliczenie przyznanego dofinansowania.

Ponadto przeprowadzono 125 kontroli rozliczenia dofinansowania umów dotyczących łamania barier architektonicznych.

□ **Wydział Pomocy Stacjonarnej przeprowadził w domach pomocy społecznej:**

- 12 wizytacji,
- 2 kontrole.

Wizytacje dotyczyły bieżącego funkcjonowania domów pomocy społecznej, kontrole dotyczyły indywidualnych skarg w zakresie usług świadczonych w domach pomocy społecznej.

W trakcie prowadzonych wizytacji i kontroli nie stwierdzono większych nieprawidłowości i uchybień.

□ **W ramach monitorowania działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych, w okresie sprawozdawczym dokonano łącznie 9 wizytacji:**

- w publicznych placówkach przeprowadzono 7 wizytacji, w tym 2 doraźne: 1 w związku ze skargą dotyczącą realizowanych przez placówkę zadań na rzecz małoletniego, 1 w związku z anonimową skargą na działania dyrektora placówki,
- w placówkach niepublicznych przeprowadzono 2 wizytacje.

Z dniem 19 września 2014 r., weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która zobowiązała powiaty do przeprowadzania kontroli placówek opiekuńczo – wychowawczych. Realizując ustawowe zapisy, w 2014 r. przeprowadzono 3 kontrole instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Zakres przeprowadzonych kontroli i wizytacji dotyczył:

- zgłaszania przez Dyrektora placówki, do ośrodka adopcyjnego, dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, celem poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- oceny prawidłowości postępowania w przypadku samowolnego oddalenia się wychowanka z placówki,
- współpracy wychowawców z rodziną dziecka,
- oceny prowadzonej przez wychowawców dokumentacji dotyczącej umieszczonych dzieci.

Ponadto przeprowadzone zostały 3 wizytacje w Wydziale Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej:

- w zakresie oceny realizacji zadania dotyczącego dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- w zakresie przestrzegania zapisu art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w części dotyczącej przedstawiania przez rodzinne formy pieczy zastępczej zaświadczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- w zakresie oceny zadań realizowanych przez pedagogów świadczących pracę w Wydziale.

W czasie przeprowadzonych wizytacji i kontroli nie stwierdzono rażących zaniedbań i nieprawidłowości.

- W ramach wewnętrznych kontroli w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy Zespół ds. BHP przeprowadził 12 kontroli warunków BHP w pomieszczeniach pracy MOPS. W większości przypadków nie stwierdzono naruszeń przepisów BHP. W pozostałych przypadkach czynności kontrolne zakończono sporządzeniem notatek służbowych, w których zwracano uwagę na potrzebę wykonania drobnych napraw, uzupełnienie oznaczeń, itp.

1.2. Kontrole zewnętrzne

W roku 2014 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi kontrolowany był przez:

- 1) Państwową Inspekcję Pracy – kontrola działu kadr, plac, bhp (1 kontrola), prawa pracy (1 kontrola) oraz prawnej ochrony pracy, w tym bhp w zakresie wybranych tematów, w szczególności pracowników niepełnosprawnych – czas pracy, urlopy (1 kontrola).
- 2) Głównego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – zgodność przetwarzania danych osobowych z przepisami o ochronie danych osobowych;
- 3) Najwyższą Izbę Kontroli – pomoc w usamodzielnianiu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
- 4) Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – realizacja ustawowych zadań wynikających z art. 35a ust. 1 pkt. 7 ustawy o rehabilitacji (rehabilitacja społeczna);
- 5) Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi – kontrola projektu POKL „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”.

2. Struktura organizacyjna i zatrudnienie

2.1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wprowadzonym zarządzeniem Nr 5972/VI/14 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Łodzi, w skład struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wchodziły następujące komórki organizacyjne:

- Wydział Finansowo - Księgowy,
- Wydział Gospodarczo - Techniczny,
- Wydział Koordynacji i Nadzoru,
- Wydział Organizacyjno - Administracyjny,
- Wydział Pomocy Rodzinie i Dziecku,
- Wydział Pomocy Stacjonarnej,
- I Wydział Pracy Środowiskowej,
- II Wydział Pracy Środowiskowej,
- III Wydział Pracy Środowiskowej,
- Wydział Wspierania Ekonomii Społecznej,
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej,
- Zespół Audytu Wewnętrznego,
- Zespół ds. BHP,
- Zespół ds. Kontroli Wewnętrznej,
- Zespół Radców Prawnych.

W ramach Wydziału Wspierania Ekonomii Społecznej działały 3 Kluby Integracji Społecznej, a w ramach Wydziałów Pracy Środowiskowej funkcjonowało: 17 domów dziennego pobytu (dodatkowo 1 dom dziennego pobytu funkcjonował przy domu pomocy społecznej), 2 domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych, 4 świetlice środowiskowe, 3 mieszkania chronione oraz schronisko dla bezdomnych kobiet z miejscami noclegowymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi sprawował również nadzór nad prowadzonymi przez Miasto i prowadzonymi na zlecenie Miasta 15 domami pomocy społecznej (w tym 13 publicznymi), a także koordynował i monitorował działalność 7 placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych na zlecenie Miasta, 5 centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto oraz 21 placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi działał Zespół do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi funkcjonował Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

2.2. Obsługa organizacyjna

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi przygotował:

- 12 projektów uchwał Rady Miejskiej w Łodzi,
- 36 projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Łodzi.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi wydał 53 zarządzenia wewnętrzne regulujące funkcjonowanie Ośrodka oraz 1 okólnik.

W roku 2014 w ramach realizowanych zadań Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi prowadził 167 198 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej, w tym:

- Wydział Pracy Środowiskowej – 157 866,
- Wydział Pomocy Stacjonarnej – 3 364,
- Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej – 4 526,
- Wydział Pomocy Rodzinie i Dziecku – 1 436,
- Wydział Wspierania Ekonomii Społecznej – 6.

2.3. Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2014 r. w łódzkiej pomocy społecznej zatrudnionych było:

- w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi - 913 osób (880,475 etaty),
- w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi 1 277 osób (1 200,77 etatu),
- w Zespole do Spraw Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych – 12 osób (12 etatów),
- w Miejskim Zespole Orzekania o Niepełnosprawności – 22 osoby (21,5 etatu).

2.4. Specjaliści zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane były przez wysoko specjalistyczną kadrę pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi, którą na dzień 31.12.2014 r. między innymi stanowili:

- pracownicy socjalni - 369 osób (367,35 etatu),
- asystenci rodziny – 27 osób (27 etatów),
- koordynatorzy pieczy zastępczej – 24 osoby (24 etaty),
- prawnicy – 8 osób (6,25 etatu),
- psychologowie – 9 osób (7,55 etatu),
- koordynatorzy do spraw przemocy – 3 osoby (3 etaty),
- pedagodzy – 8 osób (6,5 etatu),
- streetworkerzy – 6 osób (6 etatów),
- specjalista do spraw społecznie użytecznych – 1 osoba (1 etat),
- trenerzy warsztatów kompetencji społecznych – 3 osoby (3 etaty),
- specjalista pracy z rodziną – 5 osób (5 etatów).

W 2014 r. 69,4 % ogółu pracowników zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi stanowiły osoby z wykształceniem wyższym.

2.5. Podnoszenie kwalifikacji pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi

W 2014 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi doskonalili i podnosili kwalifikacje zdobywając kolejne etapy wykształcenia potwierdzone uzyskaniem dyplomu, w tym:

- studia licencjackie – 4 osoby,
- studia magisterskie – 5 osób,
- studia podyplomowe – 2 osób,
- studia doktoranckie – 1 osoba,
- specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownik socjalny – 6 osób.

W celu doskonalenia warsztatu pracy w zakresie realizowanych zadań pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 r. uczestniczyli w szkoleniach specjalistycznych, warsztatach i konferencjach merytorycznych, zorganizowanych przez podmioty zewnętrzne, w tym przez Regionalne Centrum Polityki Społecznej. Zakresy szkoleń obejmowały m.in. następujące tematy:

- „Negocjacje i mediacje w pomocy społecznej”,
- „Metody i narzędzia aktywizacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnością”,
- „Obsługa klienta niepełnosprawnego”,
- „Supervizja grupowa realizowana dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych oraz specjalistów pracujących z rodzinami zastępczymi”,
- „Praca z rodziną wychowującą dziecko w okresie adolescencji”,
- „Ochrona danych osobowych w pomocy społecznej”.

3. Struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 roku

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
I. ŚWIADCZENIA NA ZASPOKOJENIE PODSTAWOWYCH POTRZEB ŻYCIOWYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA											
1	Zasilki (stałe, okresowe, celowe, składki na ubezpieczenie zdrowotne)		65 707 441,66	497,60						65 707 939,26	R 85213 2132711 R 85213 2151511 R 85213 2189292 R 85214 2012211 R 85214 2093701 R 85216 2132701
2	Program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 – dotacja z budżetu państwa		13 464 261,13							13 464 261,13	Całkowity koszt programu 18 081 001,31 zł w tym: 13 464 261,13 poz. 2 2 672 706,14 poz. 3 130 000,00 poz. 4 1 120 719,60 poz. 5 693 314,44 poz. 1
3	Dożywianie dzieci w szkołach		2 672 706,14							2 672 706,14	R 85295 2004871
4	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - prowadzenie taniego żywienia dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym		130 000,00							130 000,00	R 85154 2093491
5	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe		1 120 720,10							1 120 720,10	R 85154 2151771

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
6	Apteka Komunalna		604 741,38							604 741,38	R 85154 2093721 R 85295 2093791
7	Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	382 197,44								382 197,44	R 85219 2150781
II. POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM											
8	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze		11 535 027,00							11 535 027,00	R 85228 2010311
9	Domy dziennego pobytu		6 647 790,10							6 647 790,10	R 85203 2001301
10	Niepubliczne domy dziennego pobytu		158 484,00							158 484,00	R 85203 2104341
11	Domy pomocy społecznej				72 098 785,89					72 098 785,89	R 85202 2008612 R 85202 2006732 R 85202 2189172
12	Koszty uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej				461 005,00	82 200,00				543 205,00	R 85295 2120662 R 85295 2120672 R 85295 2120682
13	Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności			1 788 461,93						1 788 461,93	R 85321 2042692

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
III. POMOC OSOBOM Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI I ICH RODZINOM											
14	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	472 542.00								472 542.00	R 85228 2042681
15	Środowiskowe domy samopomocy i klub samopomocy	4 964 476.27								4 964 476.27	R 85203 2042651 R 85203 2189281 R 85203 2189261 R 85203 2189271 R 85203 2189641
16	Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi		564 147.00							564 147.00	R 85220 2104171
17	Domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych		2 848 366.68				25 080.00			2 873 446.68	R 85203 2151421 R 85203 2151431
IV. POMOC OSOBOM BEZDOMNYM											
18	Schronisko dla bezdomych kobiet		526 554.77							526 554.77	R 85203 2008931
19	Zapewnienie schronienia bezdomyim, świetlica dla bezdomych		1 851 283.00							1 851 283.00	R 85203 2036021 R 85203 2132791
20	Autobus dla bezdomych i potrzebujących		39 798.00							39 798.00	R 85295 2103961

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
21	Prowadzenie punktu pomocy charytatywnej		27 000.00							27 000.00	R 85295 2104351
V. POMOC OSOBOM I RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU											
22	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – organizowanie i prowadzenie banków żywności		50 000.00							50 000.00	R 85154 2151751
23	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym		50 000.00							50 000.00	R 85154 2151741
VI. POMOC OSOBOM I RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM UZALEŻNIENIA OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH											
24	Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii		110 000.00							110 000.00	R 85153 2105301
VII. POMOC DLA OSÓB USAMODZIELNIANYCH W ZAKRESIE ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ											
25	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki				186 078.06					186 078.06	R 85201 2150982
26	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej				16 382.00					16 382.00	R 85201 2150992

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
VIII. POMOC RODZINIE W SYTUACJI KRYZYSOWEJ I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE											
27	Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - koordynowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego		15 747,05							15 747,05	R 85205 2132731
28	Prowadzenie specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie			336 020,00						336 020,00	R 85205 2151572
29	Ośrodek Wsparcia dla Rodzin				287 421,80					287 421,80	R 85203 2056622
IX. POMOC REPATRIANTOM											
30	Pomoc dla repatriantów			128 117,49						128 117,49	R 85334 2056842
X. POMOC CUDZOZIEMCOM											
31	Pomoc dla cudzoziemców			95 612,00						95 612,00	R 85231 2151482
XI. POTWIERDZANIE PRAWA DO ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ OSOBOM INNYM NIŻ UBEZPIECZENI											
32	Koszty wydawania decyzji	69 419,00								69 419,00	R 85195 2104871

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
XII. WSPIERANIE RODZINY											
33	Prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa i warsztaty z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych		11 492,00		293 000,00					304 492,00	R 85206 2152421 R 85220 2151592
34	Wspieranie rodziny przez asystentów rodziny oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczna		1 147 790,04							1 147 790,04	R 85206 2152391 R 85206 2152371 R 85206 2152431
35	Świetlice środowiskowe publiczne		626 361,00							626 361,00	R 85154 2151721
36	Świetlice środowiskowe niepubliczne		1 440 939,00							1 440 939,00	R 85154 2151761 R 85206 2189151 R 85206 2189161

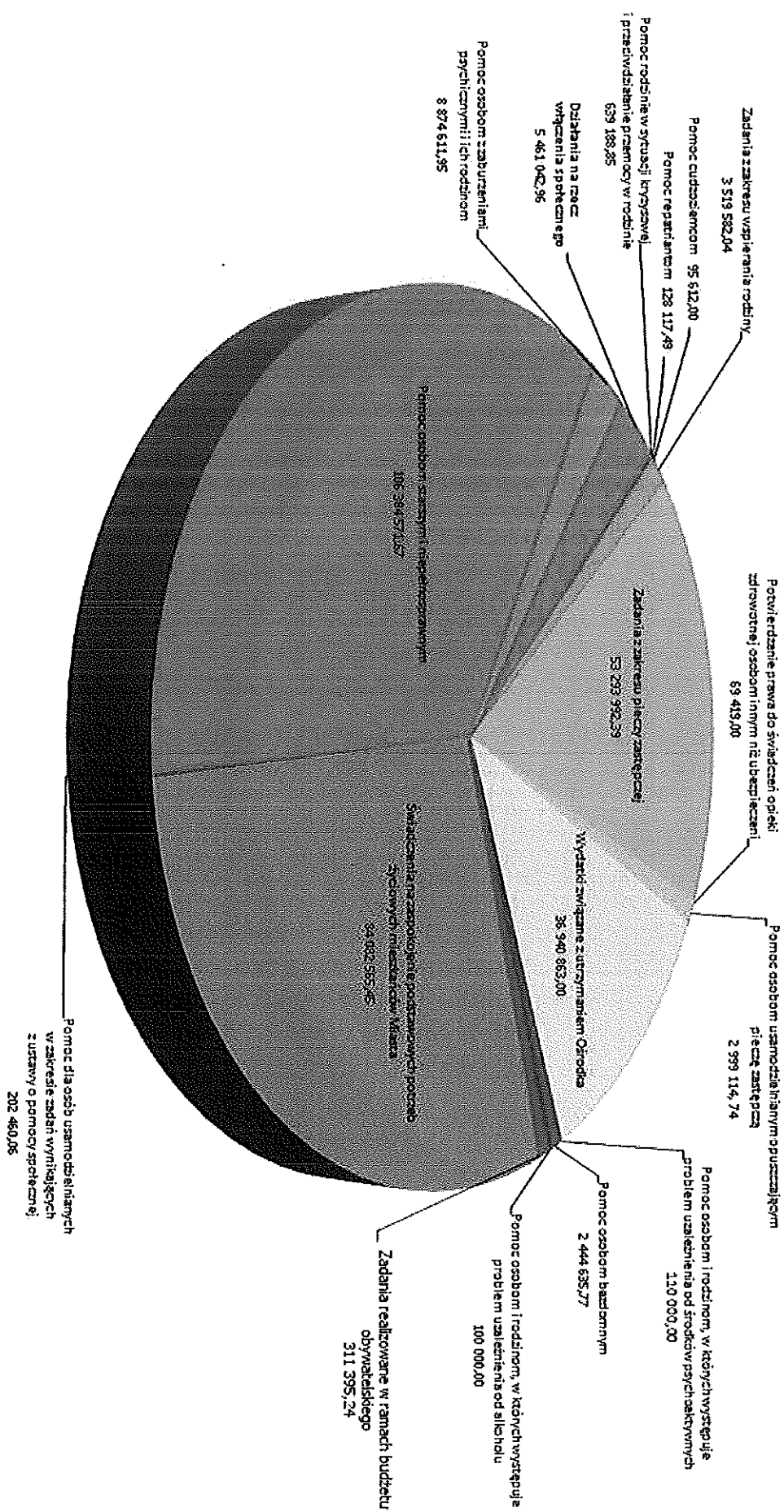
L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
XIII. PIECZA ZASTĘPCZA											
37	Wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej		1 050 538,21		13 754 040,38	3 075 788,16	112 155,64	101 868,00		18 094 390,39	R 85204 2152902 R 85204 2152912 R 85204 2189092 R 85204 2189102 R 85204 2151892 R 85204 2093622 R 85204 2151601 R 85204 2151701 R 85204 2151711 R 85204 2152331 R 85204 2056672 R 85204 2151682 R 85204 2151692 R 85295 2151872 R 85204 2189222
38	Placówki opiekuńczo wychowawcze		534,06	279 676,80	32 609 375,50	2 208 888,97	101 126,67			35 199 602,00	R 85156 2011462 R 85201 2093752 R 85201 2093742 R 85201 2015042 R 85201 2015052 R 85201 2120542 R 85201 2151841 R 85201 2189202 R 85201 2189212 R 85201 2151581 R 85201 2151612

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - gmina	OGÓŁEM	UWAGI
XIV. OSOBY USAMODZIELNIANE OPUSZCZAJĄCE RODZINĘ ZASTĘPCZE I PLACÓWKI OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZE											
39	Pomoc dla osób usamodzielnianych opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekunczo wychowawcze		105 602,79		2 893 511,95					2 999 114,74	R 85201 2151622 R 85201 2151632 R 85204 2151662 R 85204 2151672 R 85220 2104361 R 85220 2152291 R 85204 2152442 R 85204 2152452
XV. DZIAŁANIA NA RZECZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO											
40	Projekt EFS "Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi"		5 095 714,56							5 095 714,56	R 85295 2132111
41	Aktywizacja zawodowa osób uzależnionych od alkoholu		240 808,40							240 808,40	R 85154 2188831
42	Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Centrum Integracji Społecznej		124 520,00							124 520,00	R 85154 2120761
XVI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH BUDŻETU OBYWATELSKIEGO											
43	Wydatki w ramach algorytmu – Domy Dziennego Pobytu		2 498,48							2 498,48	R 85203 2189241

L.p.	Rodzaj zadania nazwa zadania	Zadania zlecone gminie	Zadania własne gminy	Zadania zlecone powiatowi	Zadania własne powiatu	Zadania na podstawie porozumień powiat	Zadania na podstawie porozumień gmina	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - powiat	Zadania na podstawie porozumień z organami administracji i rządowej - gmina	OGÓŁEM	LWAGI
44	Wydatki w ramach budżetu obywatelskiego – Domy Dziennego Pobytu		74 822.26							74 822.26	R 85203 2189071 R 85203 2189081 R 85203 2189111 R 85203 2189121 R 85203 2189131 R 85203 2189141
45	Wydatki w ramach algorytmu – placówki opiekuńczo - wychowawcze				19 074.50					19 074.50	R 85201 2189232
46	Wydatki w ramach algorytmu – domy pomocy społecznej				15 000.00					15 000.00	R 85202 2189052 R 85202 2189062
47	Wydatki w ramach budżetu obywatelskiego – przebieżenie banku żywności		200 000.00							200 000.00	R 85295 2189061
XVII. WYDATKI NA UTRZYMANIE OŚRODKA											
48	Koszty utrzymania Ośrodka Pomocy Społecznej		35 665 680.35		1 275 182.65					36 940 863.00	R 85219 2036051 R 85219 2094081 R 85219 2104851 R 85219 2152931 R 85295 2152861 R 85204 2152942 R 85204 2152982 R 85219 2152871
OGÓŁEM		5 888 634.71	153 911 369.16	2 628 385.82	123 908 857.73	5 366 877.13	238 362.31	101 868.00	-	292 044 354.86	
OGÓŁEM WYDATKI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁODZI											292 044 354.86

W tabeli nie zostały uwzględnione środki pochodzące z funduszu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w wysokości 13 612 817,75 zł.

4. Graficzna struktura wydatków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi w 2014 roku

5. Potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na 2015 rok

❖ Uruchomienie rodzinnego domu pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Zamierzone efekty:

- stworzenie alternatywnej formy pomocy i zwiększenie bazy miejsc dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

❖ Opracowanie koncepcji w zakresie dostosowania struktury funkcjonujących domów pomocy społecznej do potrzeb demograficznych i zdrowotnych mieszkańców Łodzi.

Zamierzone efekty:

- dostosowanie do potrzeb liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku,
- zwiększenie liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- zwiększenie liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Z uwagi na zmieniającą się strukturę demograficzną oraz potrzeby zdrowotne mieszkańców Łodzi (zwiększające się zapotrzebowanie na zapewnienie całodobowej opieki dla osób przewlekle somatycznie chorych i zauważalne trudności w zagospodarowaniu miejsc w domach pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku oraz znaczny okres oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych) konieczne jest podjęcie działań zmierzających do dostosowania struktury domów pomocy społecznej.

❖ Kontynuowanie zadań mających na celu tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi pieczy zastępczej.

Mając na celu umożliwienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka podniesienia kwalifikacji i umiejętności wychowawczych, niezbędne jest umożliwienie rodzinnym formom pieczy zastępczej udziału w szkoleniach dostosowanych do zgłaszanych przez nich potrzeb.

Ponadto, mając na względzie efektywne wykonywanie obowiązków przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, niezbędne jest wyposażenie tej grupy zawodowej w wiedzę umożliwiającą prawidłową realizację ustawowych zadań.

❖ Utworzenie w Pogotowiu Opiekuńczym Nr 1 w Łodzi części organizacyjnej dysponującej bazą noclegową.

Stworzenie warunków umożliwiających zapewnienie dziecku opieki w sytuacji kryzysowej, kiedy ze względów rodzinnych musi czasowo zamieszkać poza swoją rodziną (za zgodą rodziców bądź opiekunów) ograniczy umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

W Pogotowiu Opiekuńczym Nr 1 w Łodzi przy ul. Krokusowej 15/17 wyodrębniona zostanie część organizacyjna, dysponująca bazą noclegową, z 3 miejscami organizacyjnymi.

❖ **Pozyskanie trzech nieruchomości na potrzeby filii: Pogotowia Opiekuńczego Nr 1 oraz Domu Dziecka dla Małych Dzieci.**

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej nie jest możliwe, aby w strukturach placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonowały filie, w przypadku gdy łączna liczba miejsc organizacyjnych przekracza 30. Taka sytuacja ma miejsce w odniesieniu do:

- Pogotowia Opiekuńczego Nr 1 w Łodzi przy ul. Krokusowej 15/17, które prowadzi Filię przy ul. Gazowej 8. Łącznie placówka dysponuje 55 miejscami organizacyjnymi.
- Domu Dziecka dla Małych Dzieci w Łodzi przy ul. Drużynowej 3/5, który prowadzi Filię przy ul. Lnianej 9 oraz Filię przy ul. Zbocze 2a. Łącznie placówka dysponuje 90 miejscami organizacyjnymi.

❖ **Pozyskanie nieruchomości celem dostosowania instytucjonalnego systemu pieczy zastępczej do obowiązującego prawa**

Obowiązujące przepisy stanowią, iż z dniem 1 stycznia 2021 r. placówki opiekuńczo – wychowawcze nie mogą dysponować większą niż 14 liczbą miejsc organizacyjnych. Aktualnie wiele z funkcjonujących domów dziecka posiada 30 miejsc organizacyjnych. Ponieważ niektóre budynki, w których funkcjonują domy, posiada zbyt duży metraż, nieuzasadniający pozostawienie w nich placówki dla 14 dzieci, niezbędne jest pozyskanie nowych nieruchomości.

❖ **Udrożnienie systemu pieczy zastępczej w zakresie przyznawania lokali pełnoletnim osobom.**

Do zadań powiatu należy m. in. udzielanie pomocy pełnoletnim osobom opuszczającym pieczę zastępczą w uzyskaniu odpowiednich warunków lokalowych. Aktualnie w placówkach opiekuńczo – wychowawczych przebywa ok. 40 pełnoletnich osób oczekujących na lokal z zasobu lokalowego Miasta. Pobyt pełnoletnich osób w domach dziecka, uniemożliwia zapewnienie pieczy zastępczej małoletnim pozbawionym opieki i wychowania rodziców.

❖ **Promowanie rodzicielstwa zastępczego.**

Rodzinne formy pieczy zastępczej zapewniają pełny i harmonijny rozwój osobowościowy dziecka, które zostało pozbawione opieki w rodzinnym domu. Biorąc powyższe pod uwagę, promocja i pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych oraz kandydatów do prowadzenia rodzinnych domów dziecka, a także rodzin pomocowych, należy do zadań priorytetowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

❖ **Kontynuowanie zadań mających na celu podnoszenie jakości i efektywności usług świadczonych na rzecz wspierania rodziny.**

Mając na względzie efektywne wykonywanie obowiązków przez asystentów rodziny niezbędne jest wyposażenie tej grupy zawodowej w wiedzę, umożliwiającą prawidłową realizację ustawowych zadań.

❖ **Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie środowiskowego domu samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera.**

Aktualnie w Mieście Łodzi istnieje jeden Ośrodek wsparcia dla osób z chorobą Alzheimera przeznaczony dla 20 osób. Utworzenie drugiego środowiskowego domu samopomocy jest odpowiedzią na zapotrzebowanie tej formy pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z chorobą Alzheimera będzie ośrodkiem wsparcia, skierowanym dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększenia zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

❖ **Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w formie klubu samopomocy.**

Aktualnie w Mieście Łodzi istnieje jeden klub samopomocy przeznaczony dla 30 osób z zaburzeniami psychicznymi. Klub samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest miejscem przeznaczonym dla osób, które oczekują na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź byłych uczestników środowiskowych domów samopomocy. Osoby korzystające z pomocy Klubu otrzymują wsparcie, pomoc psychologiczną i socjalną.

❖ **Zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny.**

Rolą asystenta jest udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom, którzy mają trudności w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych, tak by umożliwić rodzinie osiągnięcie stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci w zastępczych formach opieki oraz praca z rodziną dziecka już umieszczonego w pieczy zastępczej na rzecz jego powrotu do środowiska rodzin. Liczba rodzin, z którymi asystent, w tym samym czasie, prowadzi pracę, uzależniona jest od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak począwszy od 2015 r. liczba ta nie może przekraczać 15 rodzin.

W 2014 r. z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych z pomocy społecznej korzystało 4 447 rodzin.

Na zatrudnienie nowych asystentów w 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi będzie ubiegał się o pozyskanie środków z zewnętrznych źródeł.

❖ **Zabezpieczenie środków finansowych na prowadzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego.**

Placówki wsparcia dziennego pełnią istotną rolę w systemie wspierania rodziny. Dzieci korzystające z usług świadczonych przez te placówki znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i niejednokrotnie nie mają prawidłowych warunków do nauki i spędzania czasu wolnego w domu. Obok pracy pracownika socjalnego i asystenta rodziny, placówki wsparcia dziennego są pierwszym ogniwem zabezpieczającym potrzeby dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo.

❖ **Utworzenie domu dziennego pobytu.**

W Łodzi funkcjonuje 20 domów dziennego pobytu dla seniorów, w tym dwa prowadzone na zlecenie przez podmiot niepubliczny. Są to placówki przeznaczone dla osób o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagają wsparcia w organizacji życia codziennego. Placówki te stwarzają osobom starszym i samotnym warunki umożliwiające przezwyciężenie samotności i izolacji społecznej, zapewniają całodienne wyżywienie, dają możliwość uczestnictwa w zajęciach rekreacyjno-edukacyjnych, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, urzędowych i in. Działające w Łodzi domy dziennego pobytu dysponują łącznie 930 miejscami.

Kierując się dobrem mieszkańców Łodzi i biorąc pod uwagę przyrost osób w wieku poprodukcyjnym istnieje potrzeba uruchomienia domu dziennego pobytu na osiedlach: Retkinia i Dąbrowa.

❖ **Opracowanie projektu Miejskiego Programu Wychodzenia z Bezdomności.**

Działania realizowane przez Ośrodek w zakresie pomocy na rzecz osób bezdomnych wychodzą poza standardowe zadania określone w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Powstanie Programu pozwoli na podejmowanie działań o charakterze systemowym przy uwzględnieniu już wypracowanych form wsparcia tj. streetworking, świetlica i autobus dla bezdomnych. Dzięki współpracy międzywydziałowej, w ramach Programu, możliwe będzie podjęcie dodatkowych zadań w zakresie mieszkalnictwa wspieranego, stworzenia zasobu lokali socjalnych. Elementem Programu będzie również utworzenie Centrum Treningu Umiejętności Społecznych w celu aktywacji i reintegracji społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu orzeczonych wyroków eksmisji bez prawa do przydziału lokalu socjalnego oraz ich powrotu do aktywnego życia w społeczeństwie.

❖ **Zatrudnienie „pedagogów ulicy”.**

W celu pomocy dzieciom, których rodzice nie wykazują dostatecznego zainteresowania ich procesem wychowawczym, istnieje potrzeba powołania pedagogów pracujących na łódzkich ulicach. Rolą pedagoga ulicy ma być zdobycie zaufania dziecka i przekonanie go, by chciało skorzystać z pomocy.

❖ **Wprowadzenie supervizji pracy socjalnej w celu podniesienia jakości i skuteczności działań socjalnych w pracy z osobami i rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej.**

Celem supervizji jest pomoc pracownikowi socjalnemu w poszukiwaniu rozwiązań i poszerzaniu zakresu działań w pracy z klientem lub rodziną wymagającą wsparcia, poszukiwanie skutecznych rozwiązań oraz zapewnienie wysokiej jakości świadczonej pracy socjalnej.

❖ **Udoskonalanie i wprowadzanie nowych technologii w zakresie systemów teleinformatycznych.**

Niezbędnym działaniem mającym na celu usprawnienie funkcjonowania komórek wewnętrznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi oraz polepszenie jakości i wydajności świadczonej pracy jest udoskonalanie oraz rozbudowa systemów teleinformatycznych opartych na nowych technologiach.

❖ **Systematyczne zwiększanie zatrudnienia specjalistów i pracowników socjalnych.**

Różnorodność zadań nakładanych na pomoc społeczną, częste nowelizacje ustaw realizowanych przez Ośrodek generują potrzebę systematycznego doksztalcania kadry oraz pozyskiwania specjalistów z innych dziedzin. Rosnące obowiązki służbowe nie mają bezpośredniego przełożenia na wzrost zatrudnienia bądź wysokość wynagrodzenia za realizowane zadania. Utrudnieniem są także trudne warunki lokalowe Ośrodka, np. brak wystarczającej powierzchni na archiwum zakładowe.

W ocenie Ośrodka zasadne jest pozyskiwanie kadry specjalistów w zakresie prawa, psychologii, pedagogiki, specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych oraz supervisorów w celu skutecznego rozwiązywania problemów społecznych.

Istnieje także potrzeba systematycznego zwiększania zatrudnienia osób na stanowiska pracownika socjalnego. Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łodzi zatrudnionych było 369 osób na stanowisku pracownika socjalnego. W całym 2014 r. pomocą Ośrodka objętych było 24 708 środowisk (rodzin i osób samotnie

gospodarujących) - średnio 79 środowisk w przeliczeniu 1 etat pracownika socjalnego realizującego obowiązki służbowe bezpośrednio w terenie.

❖ **Nowa siedziba Ośrodka.**

Dzięki pozyskaniu budynku po dotychczasowej siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy przy ul. Kilińskiego 102/102A nastąpi zmiana siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi mieszczącej się dotychczas w budynku przy ul. Piotrkowskiej 149. Do nowego lokalu zostanie przeniesiony również Punkt Pracy Socjalnej przy ul. Wróblewskiego 18, natomiast Wydział Wspierania Rodzinnej Pieczy Zastępczej przy ul. Lipowej 28 zostanie przeniesiony do budynku przy ul. Piotrkowskiej 149.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łodzi

mgr Elżbieta Jaszczyk

Główny Księgowy

mgr Tamara Sapan

p.o. DYREKTORA
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łodzi

mgr Małgorzata Wagner

PIERWSZY WICEPREZYDENT MIASTA

Tomasz Treła

DYREKTOR
Departamentu Socjalno-Społecznych

Sławomir Łanowski